I. évfolyam. Arad, 1886 Februárhó 6. Szombat. 37-dik szám.

Szerkesztőség:
Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a főlépcsőnél

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a külső folyosón.

Hirdetések díjszabály szerint.
Egyes szám **5** kr. ünnep- és vasárnap utáni szám **3** kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . . . 12 frt.
Fél évre . . . . . 6 frt.
Negyed évre . . . . . 3 frt.
Egy hóra . . . . . 1 frt.

Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . 7 frt — kr.
Negyed évre . . 3 frt 50 kr.
Egy hóra . . . 4 frt 20 kr.

A laktanya-kérdés.

Arad, február 4.

II.

(F. D.) Ezek volnának a viszonyok akkor, ha, mint feltételeztük, a város nagyon gazdag volna, s más, jövedelmezőbb üzlete nem kinálkoznék, mint az, hogy ily óriási áldozatokat hozzon a maga vagyonából a lakosság egy kis részére esendő legfölebb 10,000 frtnyi évi haszonért.

Ámde tagadhatatlan, a mi városunk szégyenletesen szegény. Az összes vagyona, magas becslés szerint, nem több 3 milló forintnál, az adóssága nem kevesebb 1 fél milliónál. Jövedelmei meggondolást érdemlő aránytalanságban állanak kiadásaival s ennek folytán a lakosságnak az a része, melynek jövedelmei ellenőrizhetők, vagyis az ingatlanok tulajdonosai olyannyira tulterheltetnek a városi pótadóval, hogy ezen állapotnak nemcsak esetleges megnehezítése, hanem még a jelen mértékben való tovább föntartása is egyértelmünek látszik a város igazi vagyonát kezei között tartó osztály tönkrejuttatására s a józan takarékosság illusóriussá tételére czélzó törekvéssel. Nos tehát, a szándékolt kaszárnyaépítés ujabb 6—700,000 forint kölcsönbe vinné bele a várost. Ezt a roppant összeget ötven éven át sinylenék meg hol 12,000, hol meg 42,000 frt pótadóval az ingatlanok tulajdonosai. Azt mondják, hogy a rengeteg áldozat a város iparosainak és kereskedőinek az érdekeiben hozatik. Hát a dolog éppen nem igy van. Mert az ipart, kereskedelmet, iskolát, szinházat, közhasznu és kulturális intézményeket nem az a keserves 10,000 frt fogja Aradon ezentul föntartani és tovább fejleszteni, hanem legnagyobb részben a birtokos osztály, melynek, ha tiszta jövedelmét el nem emésztené az adó, leginkább volna módjában ezekre a par excellence kényelmi, élvezeti és kulturális intézményekre emelőleg hatni.

A város előtt fontosabb és égetőbben szükséges feladatok állanak, mint az, hogy a milliókkal dobálózzék a lakosság egy csekély töredékének csekély hasznáért, akkor, midőn a vizvezeték, csatornázás, templomépités, ujaradi hidépités, és sok egyéb nenyuljhozzámkérdések tátogatják előtte a szájukat. Ha a város jelenlegi financiális helyzete mellett belemegy a kaszárnyaépitésbe, akkor a leteendő alapkő mellé oda fogja temetni a jövő nem ötven, de százötven évre váró összes humános és kulturintézmények csirát. Megköti magát s a jövő nemzedéket oly feloldhatatlanul, hogy Arad városa a kikerülhetetlen anyagi tönk legfenekén kénytelen lesz pirulva visszatekinteni a multba, nem 1886-ra, de 1835-re, arra az időre, mikor a gazdag, gazdálkodó és áldozatkész polgárság szabadalmat szerzett neki azért, hogy nemes fejlődésének utját semmi ne állja, s józan takarékossággal, a „jut is, marad is" elv követésével egy az országban elsőrangu vidéki központtá válhassék. Arad város a kaszárnyaépités megszavazásával magát erre a bizalomra, az elődök ezen szép várakozására egyenesen méltatlannak mutatná. Mert ha magánember költi a készet könnyelmü gondatlansággal, az általánosabb szempontból senkire sem tartozik, de egy erkölcsi testület gondatlansága határozott erkölcstelenségnek volna minősitendő.

Pedig a jövő, a kulturának azon fokán, melyre a magyar nemzet a legujabb időkben emelkedett, s a természetes tovább fejlődés törvényei értelmében, fokozott igényekkel fog a városokkal szemben fellépni. A megyei közbirtosság mindenütt eladósodott; az élet összpontosult a városokba; ezeknek feladata nemzet vágyait, törekvéseit ápolni és feladatát teljesiteni. Ha Arad város praecarius érdekekért és minden kinálkozó kalandos projectumért az utolsó ingét is odaadja, miből fog megfelelhetni a nagy nemzeti feladatoknak, melyek ő reá talán más városoknál nagyobb mértékben is fognak háruhi?

S azt sem reméllhetjük, hogy a kaszárnyaépitéssel a városi közterhek legalább egyetlenegy czimen: a katonatartás tételénél kevesbednének. Mert a kaszárnyába a megye katonasága lévén majd elszállásolva, a város lakossága az átvonuló katonaság tartására csak ugy fog köteleztetni, mint maig.

Hátra marad még az a harmadik kérdés, hogy t. i. azon esetben, ha a város a kaszárnyaépitésbe jelen alkalommal bele nem menne, végleg elesnék-e attól a „sok" anyagi előnytől, melyet a kaszárnya-optimisták olyan szép kalkulussal kiszámitottak. Ebben az esetben kétféle mumussal fenyegetőznek az aradi kaszárnyaépitők. Az egyik Debreczen, a másik Pankota. A debreczeni mumusnak azonban már betönték a száját, mert ő már megkapta, épiti is a kaszárnyáját. Teljesen megbizható forrásból tudjuk, hogy honvédelmi szempontból fait accompli, hogy Aradmegyéből a most elszállásolni szándékolt katonaságnak kimozdulnia nem szabad. Hasolóképen bevégzett tény az is, hogy a katonai kinestár más kaszárnyáról mint az aradiról Aradmegyében, hallani sem akar. A megye mindenáron kénytelen kaszárnyát, még pedig Aradon, a vasuti állomás közelében, épiteni, s ha ő ezt a feladatot és a vele járó „jövedelmet" a város nyakába akarja varrni, annak két oka van. Először is, mert a megye, mint majdnem tisztán közigazgatási testület, üzleti és vagyonkezelési közegekkel jóformán alig rendelkezik; ez az egész vállalat neki terhes és nehézkes. Másodszor, mert ha a város elég naiv akar lenni arra, hogy a kaszárnya költségeit a megye kedvéért, csupa atyafiságos szivességből, a maga zsebéből fizesse, hát a megye az ő gusztusát rontani nem akarja.

A kimondott tényekkel szemben a megye okvetetlenül kénytelen Aradon szárnyát épiteni, nem várhatván a várostól egyéb hozzájárulást, mint azt a 200 holdnyi telket, melyet a város már régebben odaigért. Ha a város vár, a vármegye épit. S ekkor meglesz mentve a káposzta, a 700,000 frtnyi tőke, meg jól fog lakni a kecske, a kérvényező iparos és kereskedő közönség is. A város pedig fel fog lélegezhetni, mert az egész „üzletben" nem reszkíroz többet, mint a 200 hold földjét, meg annak az 50 évi bérjövedelmét, a mi tőkésitve netto 889,000 frtra rughatna. Végezzük a mivel kezdtük, hogy

„Különben a hiba keserűen megboszulhatja magát és hosszu időkön sajnálkozhatunk a tévedés fölött, melyet többé jóvá nem tehetünk."

Az országgyülési szabadelvüpárt csütörtökön tartott értekezletén tárgyalta és elfogadta a közoktatási költségvetés részleteit, továbbá a honvédelmi miniszterium költségvetését és az 1886-diki ujoncz-jutalékról szóló törvényjavaslatot.

A horvát tartománygyülés febr. 4-dikén folytatta a költségvetés tárgyalását. A „fedezet" czimnél Zsivkovics b. azt inditványozza, hogy az 1. pontba vétessék fel a következő észrevétel: A tartománygyülés a Horvátország ellen elkövetett sérelmeket ne szentesitse az által, hogy a fedezet czimen előirányzott költségeket a 45 százaléknyi hányadból szavazza meg, mivel Horvátország a dohányjövedékek és bélyeg-illetékek elszámolásánál megkárosittatik.

Elnök megjegyzi, hogy előtte szóló nem módositványt, hanem inditványt tesz, mely nem is a házszabályok értelmében adatott be, tehát nem tárgyalható.

Stankovics osztályfőnök a törvény alapján behatóan czáfolgatja Frank ama sophistikai állitását, hogy a posta- és távirdából folyó jövedelem elvonása által Horvátország állitólag megkárosittatnék és megjegyzi, hogy vannak veszteséggel járó intézetek, melyeket az állam nem üzleti vállalatokként, hanem mint a forgalom fokozott emelésére szolgáló intézeteket tart fon. Zsivkovics báróval szemben megjegyzi szónok: hogy a mi a dohányjövedéket illeti, erre nézve a kormány már a zárszámadásoknál megóvta álláspontját, ezt tehát nem szükséges ismételnie.

Miskatovics előadó Frankkal szemben megjegyzi, hogy ő mindig igen sajátságosan magyarázgatja a kiegyezési törvényt. Miként volna azonban megosztható a távirda kezeléséből származható hiány Horvátország előnyére, azt Franknak még előbb meg kell magyaráznia. Zsivkovics ama tulbuzgalmában, hogy itt föltünjék, a tárgytól egészen eltérő inditványt terjeszt elő. Ajánlja a czim megszavazását, mely aztán másodszori olvasásban is vita nélkül megszavaztatott, nemkülönben a tartományi alapok költségvetése is.

Országgyülés.

A képviselőház ülése febr. 4-én.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesitése után bemutatja a zalaegerszegi ügyvédi kamarának Unger Alajos által beadott kérvényét a köztörvényhatóságokról szóló törvényjavaslat 54. §-ra vonatkozólag.

Bemutatja dr. Lewis Lajos egyetemi magántanárnak Szontagh Pál képviselő által benyujtott kérvényét, melyben az eddig jutalom-díj czimén élvezett évi 300 frtnyi összegnek ezentul való állandósitása és kegyadományképen való folyóvá tétele iránt esedezik.

Tárgyalás alá vétetett a vallás- és közoktatási minisztérium költségvetése.

Országh Sándor előadó röviden ismerteti a költségvetést s azt elfogadásra ajánlja.

Szathmáry György hosszabb beszédben fejtegeti közoktatási állapotainkat s elismeréssel konstatálja, hogy különösen a magyarság terjesztése tekintetében a népoktatás terén nagy eredményeket ért el a kormány.

Nagy sulyt fektet a kisdedóvodákra, de kiemeli, hogy e terén az állam rendkivül keveset tett. A miniszter sorsjátékot rendezett templomépitési czélokra: talán ezen módot kisdedóvodai czélokra is fel lehetne használni? Szóló elismeri azon nagy érdeket, mely a történelmi műkincsek föntartásában rejlik, de attól tart, hogy ha a kisdedóvodák ügye ily lanyhán ápoltatik, még drágább műkincsek fognak kárba veszni.

Az állami népiskolák elhelyezése tekintetében azt ajánlja a miniszternek, hogy különösen a magyarral vegyes ajku községeket vegye tekintetbe, hol az állami népiskola hatására nézve megvan a fejlődésre képes talaj. A középiskolákkal kapcsolatban az internátus behozatalát ajánlja. Elfogadja a költségvetést. (Helyeslés a jobboldalon.)

Irányi Dániel a kormány egyházügyi politikáját birálja, s azután, mint minden évben, a vallásszabadságról szól hosszabban. Végül a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadásra: A képviselőház utasitja a vallás- és közoktatásügyi minisztert, hogy a vallásszabadság iránt tyjavaslatot terjesszen elő. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Latinovics Gábor a közoktatás terén tett nagy haladásról szól és kiemeli a kultuszminiszter érdemeit e téren, melyek ugyszólvá pártkülönbség nélkül elismertetnek. Szerinte nem a vallásszabadság, hanem a valláshiány okozza a bajokat és ez irányban tartaná szükségesnek a kormány intézkedéseit. Ha a hitetlenség megszünik: nagyobb eredmény, mintha az általános vallásszabadság törvénybe iktattatik. Elfogadja a költségvetést a részletes tárgyalás alapján.

Trefort Ágostan vallás- és közoktatásügyi miniszter: Igen kedvező omennek tekintem, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium budgetjének tárgyalása közoktatási kérdésekkel kezdődik. Szathmáry György képviselő ur helyeselt némelyeket, a miket tettem, mig másokat meglehetős éles critica alá vett.

Ezt nem veszem rosz néven, mert én ismerem legjobban a közoktatás hiányait Magyarországon, a melyeket meg is szoktam kritisalni. És félretéve az álszerénységet, bevallom, hogy talán sok bajon tudnék is segiteni, ha a kellő eszközök rendelkezésemre állanának.

Madarász József: Megadja a ház! (Ugy van! a szélsőbal felől.)

Trefort Ágoston: Lehet, de maga a ház ezzel még bizonyos jövedelmi forrásokat nem képes megnyitni, mert magukkal a szavazatokkal, a szép phrasisokkal az ország közgazdasági viszonyait még nem lehet javitani és emelni. (Igaz! Ugy van! jobbfelől. Mozgás balfelől.)

A t. képviselő ur felemlitette azt, a mit a multkor Grünwald t. képviselő ur szemére lobbantott, hogy mit mondottam pozsonyi választóimhoz irt levelemben. (Halljuk! Halljuk!)

„Szomoru, de tény az, hogy az ország szegény, hogy nincs intelligentiánk, hogy népességünk nem szaporodik, és testileg is sülyed: de mindezt az idő s inkább az emberek az időben orvosolhatják. Nem lehet mindent improvisálni, parancsolni, decretálni. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) S az emberi dolgok fejlődésébe vetett bizalommal még türni is lehetne ez állapotokat, ha más bajokkal nem találkoznánk, ha a magyar állam dissolutiójának előjelei nem mutatkoznának." (Élénk mozgás.)

Tehát nem azt mondtam, hogy a magyar állam dissolutióban van, hanem hogy a dissolutió előjelei mutatkoznak, a mi nagy különbség. (Nagy zaj szélsőbalfelől. Ugy van! jobbfelől. Halljuk! Halljuk!)

Egyébránt bármi történik is a világon, hátrán kell az események szemébe nézni s nem kell elveszteni a bátorságot, s miénk lesz a győzelem." (Élenk helyeslés jobbfelől. Zaj. Mozgás a szélsőbal felől.)

Egyébiránt, ha méltóztatnak ehhez commentárt kivánni, ezt is megadom. (Halljuk! Halljuk!) Igenis, mutatkoznak jelenségek, amelyek minden igazi magyar hazafit aggodalommal töltenek el. Ezek következményei bizonyos törvényes intézkedéseknek, amelyeket a maguk idejében meghoztak. Ezek azonban emberek müvei, s ha az emberek egyszer meggyőződtek arról, hogy az ily intézkedések veszélyeztetik az országot, ezeket a törvényhozás utján meg lehet és meg is kell változtatni. Azért pártolom én, t. ház, azt a politikát, amelyet a miniszterelnök ur képvisel: mert azt hiszem, hogy e politika ezen bajok orvoslásához is vezet. (Igaz! Ugy van! jobbfelől. Mozgás, zaj a szélsőbaloldalon.)

Az „ARADI KÖZLÖNY" tárczája.

Február 5.

Az élő türelem.

— Irta: **Városy Mihály.** —

„Rózsát terem a türelem!" igy szól a köznondás, s igaza van. Mert mig a türelmetlenek sokszor esnek kellemetlen helyzetbe: addig „türni ki tud, megtör mentibe minden utat", állitja egy költő, ki maga is gyakran türöm-díjjal borongatta fájó szivének vérző sebeit.

A „szamarak és birkák erényé"-nek bélyegzi a türelmet Petőfi: és nem mond valótlant. Mert a türelem igazán a szamárnak, főképen pedig a juhnak kiváló természete. Ezért a juh méltán nevezhető „élő türelem"-nek.

Egyet-mást talán nem árt róla elmondanunk itten. Ki tudja: természetünket nem fékezi-e meg annak utánzásra méltó szelid s ártatlan példája?

A kétesülkűek rendjébe tartozik a juh, melynek mindenik lábán két-két szarunemü kemény csonthüvelykbe burkolt ujja van, azaz esülke. Ezekre lép az állat: s a két ujj mögött még két rövid, ugynevezett ál-esülök létezik, melyek azonban nem érintik a földet.

Eledelét, mely növényből áll, kétszer emészti meg. Innen hivatik kérődzőnek.

Igen hasznos háziállat; minél fogva ritka gazda az, kinek egyéb jószágai mellett ne volnának juhai is. Mivel pedig minden teremtmény között legtürelmesebb: azért történt, hogy az ember kezei alá legelőször is az „élő türelem" került.

Már Ádám, az első ember, juhokkal foglalkozott; Ábel pedig juhpásztor volt, s a szentirás szerint hiba nélkül való bárányt áldozott föl a köoltáron s olyan buzgón, miszerint az irigy Káin dühre lobbant s őt agyonütötte.

Ábrahámnak vagyonában az oroszlánrészt a temérdek juhképezte. Midőn Máriahegyén Isten parancsából fiát, a juhtürelmü Izsákot, fel akarta áldozni, az ur angyala neki igy szólt: „Ne bántsd fiadat, Ábrahám! Hátad mögött a bokorban szarvainál fönnakadva, van egy kos, ezt áldozd föl fiad helyett!"

S ugy tett az ős patriarcha.

Nem egy-két rendbeli haszna van az „élő türelem"-nek. Igen tápláló a teje, diesérendő a turója, kitünő a juhsajt. Teje zsirosabb, mint a tehén-é.

Híres a lyoni aranyhegyi sajt. Nálunk a liptói turó legjelesebb; de a juhvaj kellemetlen izü. Atlag két-három hó alatt egy juh ötven—hetven liter tejet ad.

Gyönge s ízletes husa füve vagy sülve minden tekintetben megállja a helyét: beillik ünnepi ételnek.

Nem hiába parancsolta meg Mózes által az Ur-Isten a választott népnek, hogy husvetkor bárányhust egyék egész háza népével.

Örömest megeszi ősi szokást tartva a „husvetibárány"-t a keresztény nemzedék is.

China birodalmában a szent áldozatok rendesen drága juhokból is állanak.

Hasznavehető az „élő türelem"-nek főképen bőre, melyből, különösen a szegényebb sorsuaknál, meleg ruházat készül.

Demonax görög böles a pöffeszkedőnek megfogván ruhája szélét, igy szólt: „Előtted nemde birka hordozta e kelmét?

Kos áldoztatott fel Ammon aegyiptusi pogány istennek, ki a hitrege szerint Jupiter főistennek s egy juhnak fia. Kos fejjel és kos szarvakkal ábrázoltatik.

Kosfejü volt az ugynevezett kő-oroszlán is, azaz mesés sphinx.

Juh áldoztatott fel Görögországban Aphroditének, a szépség istenasszonyának, ki irigység- és gyülölségből aranygyapjúért a mérges harapásu juhok közé küldötte Psyche nevü rendkivüli szép leányt.

Juh vala szentelve Junó istenasszonynak szinte.

Juhok izzadásából és korzikai mézből készült a híres szépségü görög nőknek arczkenőcse.

Az „élő türelem" beleibő! húrokat készitett a lantjához Merkur pogány isten, mikor még bölcsőben rengett.

Minervának, a tudomány istennőjének, ünnepein hajdan szinte bárányok áldoztattak.

Hasznavehető az „élő türelem-"nek leginkább finom, göndör, hosszukás gyapja: s épen ezért kiváltképen ápoltatik. Örömünnep a juhnyirás s áldomással köttetik össze.

Absolon, Dávid zsidó király fia, a juhnyiráس napját tündöklő ünneppé emelte, melyben azonban Amnont, ki legidősb mostoha fivére és trónörökös volt, boszuból megölette.

„Astrachan"-nak neveztetik a Bocharai tartományból hozott finom szőrme, mely a bocharai juhok gyapjujából készül.

Mózes elűzvén Jetrónak a juhokat legeltető két leányától az ezeket bántalmazó juhászokat, Jetró madiánita főpap-fejedelemnél menhelyet nyert és feleséget.

Ugyanezen Mózesnek, midőn apósa juhait őrizte Hóreb környékén, égő csipkebokor alakjában jelent meg Jehova, ki őt népvezérnek tüzte ki.

A „élő türelem" által szabadult ki társaival a leleményes Ulisses a megvakitott óriásnak barlang-fogságából. Egy-egy gyapjas állat alá kötötte társait, maga is egy kövér kosnak aljába kapaszkodott. Kihajtván a világtalan óriás igy a birkanyájat, kibujt a megmentő állat alól az elmés görög hős, ki aztán társait is leoldotta a juhokról.

Helle, Athamas görög király leánya, és fivére Prixos arany koson ülve Kolchis tartományba akart menekülni. Azonban a leány a gyapjas állatról lefordult s a tengerben lelte sirját. Ez okból azon tengerrész „Hellespontos", azaz „Helle" tengerének neveztetett el.

Az „élő türelem" hátán törekedett átmenni Paeonia görög hős is; de lebukván a mentő állatról, egy bazsál-rózsa segélyével vergődött a partra.

Görögországban az elhunyt egyén árnyékának fekete bárány áldoztatott.

Szelid állatunkat mód nélkül szerették régen a megaraiak. Ezért kiáltott fel Diogenes különcz-böles: „Jobb szeretnék a megarai embernek birkája lenni, mint fia!"

A perzsa király részére, értve összes udvarát, naponkint négyszász juhot vágtak le és háromszáz bárányt.

Rómában a házaspár Jupiter főistennek tiz tanu előtt juhot áldozott. A vőlegény házában a tornáczon a menyasszony elé sürü gyapjas juhbőr terittetett, mely leendő házi munkájára emlékeztette őt. Az ara egy bárányt áldozott fel az Istennek.

Servius Tullius római király pénzén az „élő türelem" alakja volt.

Vadon mostan már sehol sem találtatik szelid állatunk, mely minden házi jószág között leginkább reá szorul az emberi ápolásra. Sok betegségnek van alávetve e gyengéd teremtés.

Legkellemetlenebb nyavalyája a „kergebetegség", melyet a boldogtalan ugy nyer, hogy midőn falatozza a mezőn a füvet, erről nyüvek tapadnak orrára, honnan azok be az orrlyukakon át a fejbe másznak. Össze-vissza kinozzák e férgek a tehetetlen állat agyát, s ez ugy forog körben, mint az őrült kerék.

Szent Ágnes jelvénye az ártatlan bárány volt. Róma városban a Porta Pia nevü kapuzat előtt emelkedő templomban Sz. Ágnes neve napján (januárió 21-én) azon bárányokat szentelik fel, melyeknek pompás gyapjából drága palástokat szőnek uj püspökök beavatására.

Poroszországban, mikor még pogány volt, aratás után egy kos szokott feláldoztatni.

Németországban Brett városban az elöljáróság egy gyönyörü bárányt ad díjul egy parasztleánynak, ki Szent Lőrincz napján (augusztushó 10-én) künt a mezőn a versenyfutásban első.

Az „élő türelem" fajai: az argali, nepáli, szardiniai s a közönséges. Ezen utolsónak válfajai közül legjelesebb az angol, a spanyol vagy merinói, a hosszufarku s a magyar juh.

Igen virágzik a juhtenyésztés Spanyolországban, Angliában, Némethonban, nálunk is meglehetősen. Hazánkban körülbelől tizenkét millió darab juh van.

Jelenleg az ujhollandi gyapjutermelés igen halad és veszedelmes versenytársa kezd lenni az európai gyapjunak, jóllehet Uj-Hollandiába az első tizenkét juh csak 1795-ben szállittatott.

Dávid zsidó király juhpásztorságból emelkedett a trónra. Éppen a juhocskáról való mesével hatott Náthán próféta a bünbe esett uralkodó lelkére.

Salamon zsidó király, midőn a világhirü jeruzsálemi templom elkészült, Jehovának hálaadásul egyéb számtalan állaton kivül százhuszezer juhot áldozott föl.

Az istenfelő Jóbnak más és számos nagy jószágán kivül hétezer juha volt. Midőn koldusbotra jutott, mindenik ismerőse keleti szokás szerint ajándékul neki egy-egy juhot vitt, melynek száma idővel tizennégyezer darabra rugott.

Világhirü volt Kolchis tartományban a tüzethányó sárkánytól őrzött arany gyapju, melyet Jason görög hős az argonautákkal körmei közé kapart. Innen eredtek az aranygyapjas vitézek; s e névből származott az arany gyapjas-rend, melynek lovagjaivá ér-

Szathmáry képviselő ur befejezvén beszédét, Irányi képviselő ur más térre vitte át a tárgyalást. (Halljuk! Halljuk!) Régi dolog, évről-évre ugyanazon beszédet szokta elmondani (Ellenmondások a szélsőbalon), ami által engem is arra kényszerít, hogy körülbelől ugyanazokat ismételjem, amiket már elmondottam. (Halljuk! Halljuk! jobbfelől!)

Egyébiránt intentióit nem gyanusitom. (Mozgás a szélsőbalon.) Vádol a t. képviselő ur bennünket, hogy mi a szabad lelkiismeret ellenségei vagyunk. Én azonban biztosithatom a t. képviselő urat, hogy én éppen oly barátja vagyok ennek, mint ő. (Helyeslés jobbfelől.) En egész életemben senkire sem gyakoroltam pressiót." (Elénk helyeslés jobbfelől. Mozgás, zaj a szélsőbaloldalon.)

Zimándy Ignácz: Hát Szeniczen? (Zaj: Halljuk!)

Trefort Ágoston: Erről nincs tudomásom és nem tudom, hogy bárkinek is lelkiismeretet valaha bántottam volna. (Helyeslés jobbfelől. Mozgás, zaj a szélsőbalon.) En t. ház, egész életemben tiszteltem mindenkinek vallásos meggyőződését. (Elénk helyeslés jobbfelől. Ellenmondások a szélsőbal felől.)

Thaly Kálmán: De jogát nem.

Trefort Ágoston: De jogait is (Ugy van! jobbfelől. Zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk!) A lelkiismereti szabadság és azon szabadság közt, melyet a t. képviselő ur a baptisták és shakerek, és nem tudom miféle más secták számára akar igénybe venni, nagy különbség van. Azt, hogy minden secta külön egyházi consortiumot vagy egyházat alapitson, mindig ellenezni fogom, főkép politikai okoknál fogva. (Helyeslés jobbfelől.) Nem lehet tagadni, hogy Magyarországon a centrifugalis erők nagyon erősek. Ha a vallásszabadság e nemet behozzuk, uj istápot adunk azoknak.

A t. képviselő ur, ki e kérdést sokat tanulmányozta, némely jelenségekre nem reflektál. Méltóztassék körültekinteni. Ép e napokban olvassuk, mily vallásos mozgalom mutatkozik Csehországban, hol az illetők azt találják, hogy lelkiismeretük a katholicismus és protestantismus keretében meg nem tér. Azt is tudjuk, hogy bizonyos propaganda — nem a romai értem — mily üzelmeket gyakorol Magyarország bizonyos részeiben. (Halljuk.) Erős meggyőződésem, hogy a vallásszabadság azon neme, melynél fogva mindenki kénye-kedve szerint uj egyházat alapitson, Magyarországot veszélyeztetné. (Mozgás a szélsőbalon.)

De a vallásszabadság e nemének más oknál fogva sem vagyok barátja. A t. képviselő ur egészen ingorálja a mostani világnézletet és egyházi s vallásos hangulatot. Nem élünk a XVII. században, midőn a társadalom legjelesbjei buzgólkodtak a vallás és az egyház dolgaiban és ők reformálták az egyházat. Most kik állitanak fel uj egyházi consortiumokat és sectákat? Beteg phantasiáju emberek. (Ugy van! jobbfelől.) Es azon uj secták, melyek keletkeznek, koránt sincsenek összhangzásban a tudomány, a philosophiai vagy az emberi ész követelményeivel.

Minden keresztény felekezet sokkal inkább összhangzásban van az emberi ész követelményeivel, mint azon secták, melyeket önök protegálnak: a baptisták, shakerek, nazarennsok stb. (Nagy zaj. Ellenmondás jobbról.)

Igenis sokkal kevesebb ellentétben vannak az emberi ész követelményeivel, eltekintve attól, hogy azon secták némely része az állam czéljaival van ellentétben. Ott vannak pl. a nazarennsok, a kik fegyvert nem akarnak fogni. Keletkezhetnék ilyenformán Magyarországon olyan secte is, melynek dogmája az volna, hogy nem kell adót fizetni. (Hosszantartó élénk derültség.)

Én tehát mindez oknál fogva, de főképen politikai szempontokból, a t. képviselő ur határozati javaslatát nem fogadom el és kérem a t. házat, méltóztassék azt elvetni. (Helyeslés jobbfelől.)

A papiron minden elvet a maga consequentiájával keresztül lehet vinni, de a practicus életben az ily elvek keresztülvitele hajótörést szokott szenvedni. És, ha a kormány az ország positiv érdekeire figyelemmel van és azokat magasabbra helyezi, mint bizonyos abstract elveket: azt hiszem, hogy ez által az ország elismerését érdemli ki. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Ismételve kérem, méltóztassék a képviselő ur határozati javaslatát el nem fogadni. (Elénk helyeslés a jobboldalon.)

Komlossy Ferencz elismeri, hogy a közoktatásügyi miniszter sokat tett a népnevelés terén, hanem azért néhány jóakaratu tanácsesal szolgál neki. Igy azt tanácsolja, hogy a felekezetekre s nemzetiségekre ne erőszakolja az iskolák államositását, mert erőszakkal mit sem érhet el, hanem inkább állitson fel catholicus jellegü állami iskolákat s protestans jellegü állami iskolákat. Ez megfelel az állam érdekének is s a felekezeteknek sem lenne kifogása ellene. Polemisál azután Herman Ottó azon beszédével, melyben az antisemitákat érintette. Herman és társai csak fél hazafiak, a szóló és társai vagyis az antisemiták egész hazafiak! (Derültség.) Beszél ezután az iskolák elszidósodásáról s ennek meggátlására practicus tanácsul azt ajánlja, a mit a szóló mint tanár practisált, hogy t. i. a beiratások első napjain zsidók ne vétessenek föl az intézetekbe, csak akkor, ha a keresztyén gyermekek beiratása után még hely marad számukra. Végül határozati javaslatot nyujt be, melyben utasittatni kéri a közoktatásügyi minisztert, hogy a népnevelési törvény végrehajtása körül fölmerült hiányok pótlására törvényjavaslatot nyujtson be.

Szaboljevich Mihály a közoktatásügyi tárca költségvetését általánosságban elfogadja, mert a kormány vallás- és közoktatásügyi politikája iránt bizalommal viseltetik. Kijelenti, hogy a magyarországi szerbség a magyar állam hivének vallja magát s kéri a képviselőházat, hogy a szerbek hazafiságában s a korona iránti hűségében senki se kételkedjék. Beszédében kiterjeszkedett a szerb congressus kérdésére is és fölhivja rá a miniszter figyelmét.

Trefort Ágost vallás- és közoktatásügyi miniszter: Nagyon örvendetes jelenség, hogy a t. képviselő ur a szerb nemzetről kinyilatkoztatta, hogy hozzánk közeledni akar. Ez nagyon természetes, hiszen önöket senki sem akarja tőlünk távol tartani.

Azon kérdésre, melyet egyenesen hozzám intézett, vajjon hajlandó-e a kormány congressust összehivni? azt kell felelelnem, hogy össze van hiva, működött is, s magát elnapolta és kiküldött egy bizottságot azon javaslatok kidolgozására, a melyeknek czélja a differentiákat végtére kiegyenliteni. Ezek tehát tisztán a congressus kezében vannak és ha a munkálatok elkészülnek és a congressus talán még a telen, vagy a tavaszszal össze fog jönni, a kormánynak nem lesz semmi ellenvetése.

A kormány éppen ugy, mint a képviselő ur ohajtja, hogy a mennyiben differentiák léteznek, azok kiegyenlittessenek, mert én és a kormány a szerb egyház javát épp ugy ohajtjuk, mint a szerbek maguk, mert a szerbeknek az egyházi életre épp ugy szükségük van, mint a katholikusoknak, a protestansoknak, vagy más vallásfelekezeteknek. Kérem méltóztassék ezen nyilatkozatomat tudomásul venni. (Helyeslés.)

Elnök az idő előrehaladottsága miatt a vita folytatását holnapra halasztja, bejelenti egyszersmind, hogy miután az igazságügyminiszter gyengelkedik, a közoktatási tárca után a honvédelmi fog tárgyaltatni.

VAROSI KÖZÜGYEK.

Arad sz. kir. város tiszti nyugdijbizottságának jelentése a nyugdijazási szabályok módositása iránt.

Arad szabad királyi város közönsége midőn 1872-ik évben a nyugdijazási szabályokat megalkotta, az a nemes czél lebegett szemei előtt, hogy a város tisztviselőit, kik évtizedeken át hűn és becsületesen szolgáltak s kiket bizalmával megtisztelt, munkaképtelenségük beálltakor egyrészről megkimélje attól a kellemetlen és szégyenitő kényszerültségtől, melyet az önérzetes tisztviselő átérez akkor, ha sok évi becsületes munkásságának elismeréséért, a város kegyéért kénytelen folyamodni: másrészről megóvja tisztviselőit keresetképtelenségük esetén az anyagi gondoktól, ezek elhalálozása esetén özvegyeiknek tartásdijt, a hátrahagyott árváknak pedig nevelési járulékot biztositson.

Nehogy azonban az alaptőke megtámadható legyen, s ennek növekedése gátoltassék, akként gondoskodott, hogy a nyugdijalap-tőke érintése nélkül a nyugdijazottak csak a kamatokból élvezhessék a nyugdijat, s a mennyiben az alaptőke kamataiból a kiutalványozott nyugdijak fedezhetők nem lennének, aránylagos felosztásnak legyen helye.

E megszoritás a mily üdvös volt arra nézve, hogy a nyugdijalap gyarapodjék, oly elszomoritó a jelenleg alkalmazásban levő tisztviselőkre, mert már 1885-ik évben bekövetkezett, hogy a nyugdijalap-tőke kamatai a kiutalványozott nyugdijakat nem fedezhette; s hogy a nyugdijak kifizethetők legyenek, a városi pénztárnak kellett a kamatokat néhány száz forinttal pótolni.

A városi pénztának pótlása mult évben joggal igénybe vétethetett, mert a nyugdijazottak közül többen vannak olyanok, kik tiz évi szolgálati idő előtt váltak munkaképtelenné, s ezek a nyugdijazási szabályok szerint abban a kedvezményben részesültek, hogy a tiz év beteltéig joguk volt azt az összeget a nyugdijalapba befizetni, mely munkaképtelenségük beálltakor fizetésükből évenkint mint nyugdijjárulék az alapra levonatott, miáltal a tiz év letelte után a nyugdijazandók sorába léptek.

Az ily kedvezményben részesült nyugdijazottak nyugdiját köteles a városi pénztár az esetben pótolni, ha az alaptőke kamataiból ki nem telnék.

Miután mult év november és december havában megszavazott nyugdijakkal a kifizetendő nyugdijak összege ismét tetemesen szaporodott, már a folyó 1886-ik évben bekövetkeznék az, hogy az alaptőke kamataiból aránylagos felosztást kellene eszközölni.

Mélyen elszomoritó a jelenleg alkalmazásban lévő városi tisztviselőkre és tanitókra az a kilátás, hogy rövid időn bekövetkezhető munkaképtelenségük esetén nem számithatnak az őket megillető egész nyugdijra, hanem ennek csak egy aránylagos részére; épp oly méltánytalan és igazságtalan a nyugdijazási szabályok ez az intézkedése a jelenleg alkalmazásban levő tisztviselőkre, mert ezek közül legtöbbnek szolgálati ideje már meghaladta a 12 évet; tehát éppen azok, kik a nyugdijra legtöbb érdemet szereztek, kiket a törvényhatósági bizottság három izben tisztelt meg bizalmával, kik fizetésük után, az évenként levont járulékkal legtöbbet szaporitották a nyugdijalapot, kik ugyszólván azt megteremtették, éppen ezek lesznek kitéve annak, hogy az őket méltán megillető nyugdijnak csak egy aránylagos részét élvezzék, vagy a mennyiben azt kiegesziteni akarnák, kegydijért esedezzenek.

De a nyugdijazási szabályok e szakaszának továbbra is épségben hagyása, mely az aránylagos felosztást rendeli, el fog rettenteni minden fiatal tehetséget a városi szolgálattól, mert miként legyen kedve az olyannak, ki nagy költséggel éveket áldozott kiképeztetésére, egy törvényhatóságnál tiszti állást vállalni, midőn nincs kilátása arra, hogy öreg napjaira vagy ő, vagy hátrahagyott családja a méltán kiérdemelt teljes nyugdiját csonkitatlanul élvezze.

Azért tisztelettel inditványozzuk a tekintetes törvényhatósági bizottság előtt, méltóztassék kimondani, hogy a város közönsége a kiutalványozott nyugdijakért, a mennyiben azok a nyugdijalaptőke kamataiból fedezhetők nem lennének, jótállást vállal.

Ha ez kimondatik, inditványozzuk a nyugdijazási szabályok 24-ik §-át, mely aként szól:

24. §. „Ha a nyugdijazási idő beálltával a nyugdijalaptőkének kamatai az első tiz év letelte után a kifizetendő nyugdijak összegét nem fedeznék, ez esetben a nyugdijalaptőke érintése nélkül csupán a kamatokból aránylagos felosztásnak lesz helye.

„Ha azonban a hiányt a kegydijazottaknak a 8-ik §. harmadik s negyedik bekezdése szerint lett nyugdijképesitése által elvont összegek eredményezik, akkor a város közönsége a kegydijazottak által a nyugdijalapból élvezett összeget a nyugdijalap részére, a körülményekhez képest egészben, vagy részben megtéritendő, következőleg módositani.

25. §. „Ha a nyugdijazási idő beálltával a nyugdijalaptőkének kamatai a kifizetendő nyugdijak összegét nem fedeznék, az esetben a hiányt, a nyugdijalap-tőke érintése nélkül, a városi pénztár pótolja.

A mennyiben a 24-ik §. inditványozott módositása elfogadtatnék, egyrészről a nyugdijalap növelése czéljából, másrészről a özvegyek nyugdijának emelése, a nevelési járulék kiterjesztése és osztályozása, nemkülönben a nyugdijigények elvesztésének bővebb körülirása, ugyszinte a 2000 frtnál magasabb fizetést élvező tisztviselők nyugdijának szabályozása végett a nyugdijazási szabályok következő szakaszai lennének módositandók."

A nyugdijalap növelésére inditványozzuk, hogy mondassék ki, miszerint mindenki, ki nyugdijra tarthat igényt, köteles legyen első évben fizetésének ne 3%-kát, mint eddig érvényben volt, hanem 10%-kát a nyugdijalapba befizetni.

Továbbá köteleztessék a nyugdijbizottság évenként, mint ez más nyugdijintézeteknél szokás, az alap növelésére jótékony mulatságokat rendezni.

Igazságtalannak találjuk a nyugdijazási szabályok 7-ik §-ának azon intézkedését, hogy az a tisztviselő, kinek évi rendes fizetése a 2000 frtot meghaladja, a nyugdijalaphoz csak 2000 fizetése után járuljon.

Az a tisztviselő a városnál, ki 2000 frtnál nagyobb rendes évi fizetést élvez, azok közé tartozik, kit a város közönsége bizalmával leginkább kitüntet, méltányos tehát, hogy az ily tisztviselő ne csupán 2000 frt, hanem egész fizetése után nyugdijaztassék; miméltogva kimondandó lenne, hogy minden tisztviselő köteles, tekintet nélkül az összegre, rendes évi fizetése után a nyugdijjárulékot az alapba évenkint befizetni; a nyugdijazási idő beállával pedig minden tisztviselő egész rendes évi fizetése után nyugdijaztatik, azonban az évi nyugdij 2000 frtnál magasabb nem lehet.

(Folyt. következik.)

Külföld.

A szerb-bolgár fegyverszünet.

Febr. 4-éről jelentik Bukarestből: Határozottan állitják, hogy a bolgár meghatalmazott utasitást kapott, hogy Szerbiától hadi kárpótlást is kivánjon. Madjid pasa a porta nevében fogja e kivánságot előterjeszteni.

Az angol uj kabinet. London febr. 4. Az angol kormány következőleg alakult meg: Gladstone kormányelnök és a kinestár első lordja (first lord of the Treasury), Herrshell lordkanczellár, Spencer lord a titkos tanács elnöke, Childers belügyi államtitkár, Roseberry gróf külügyi államtitkár, Granville lord gyarmatügyi államtitkár, Kimberley India államtitkára, Bannermann hadügyi államtitkár, Harcourt a kinestári hivatal kanczellárja, Ripon a tengerészet első lordja, Chamberlain a local governement board elnöke, Trevelyan Skótország miniszere, Mundella a kereskedelmi miniszterium elnöke, Morley John Irország államtitkára, Russel Charles főállamügyész. — A királynő az uj miniszterek e lajstromát már el is fogadta volna. — A reggeli lapok az uj cabinet összeállitását általában meglehetős kedvezően fogadják. Csak a „Times" tart attól, hogy a kormány nem lesz tartós. A „Standard" azt irja, hogy a cabinet összeállitása olyan, a milyent a jelenlegi viszonyok közt várni lehetett. A legnagyobb megelégedést kelti, hogy külügyminiszterré Roseberry neveztetett ki, a mit zálognl tekintenek annak, hogy Németországgal a jó viszony föntartatik.

Rómából megerősitik a hirt, hogy a pápa a poseni érsekségre Dindert ajánlotta s hogy az ajánlatot a porosz kormány elfogadta.

Berlini és párisi hirek szerint a hatalmaknak a görög kérdéssel szemközt követendő magatartása Gladstonenak kormányra jutása folytán változást szenvedne. Annyit mint bizonyosat emlitenek, hogy a franczia kérmány tényleges kényszerrendszabályok alkalmazásához hozzá nem járulna.

Brüsszelből febr. 4-éről jelentik: A conservativ egyesület 3-án Bernaert kormányelnök és pénzügyminiszter tiszteletére diszlakomát rendezett, melyen valamennyi miniszter, a kamarák elnökei, a két kamara tagjai közül 71-en, továbbá az ország összes katholikus egyesületeinek küldöttei vettek részt. A lakoma folyamán Bernaert beszédet tartott, melyben kifejtő a kormány politikai programmját, mely az 1830-ki concordatum eszméihez való visszatérésen alapul. Szóló reméli, hogy e politikát lehetséges lesz a törvényekben érvényre juttatni.

—

Bécsből febr. 3-áról irják: A német club még nem hajtotta végre azon határozatát, hogy Bismarck herczegnek a lengyel vitában mondott utolsó beszéde alkalmából elismerést és köszönetet fejezzen ki. A tagok egyrésze nem akar feliratot intézni a cancellárhoz, hanem csak resolutióban akarja köszönetét kifejezni. A tagok másik része továbbra is a feliratot pártolja és kivánja, hogy az a herczegnek elküldessék. A kérdés valószinüleg a holnapi club-ülésben fog eldöntetni.

Legujabb posta.

— A szerb-bolgár fegyverszünet.

Bécs, febr. 4. A portának azon körjegyzékét, mely a török-bolgár egyezmény tervezetét tartalmazza, Saadullah pasa török nagykövet tegnap nyujtotta át a külügyminisztériumban. — Athénből febr. 4-éről irják: A hadsereg állapota igen deprimáló és szomoru. Az élelmezés igen hiányos, a csapatok bátorsága alapjában meg van ingatva és tömeges szökések napirenden vannak. A hadseregről való e hirek közlése tilos. — Delyanis lehető rövid időn az északi határra megy a hadsereg megszemlélésére és azt hiszik, hogy ha e viszonyokról személyesen meg fog győződni, a háboru elkezdhető lesz. — Sophiából febr. 4-éről irják: Sándor fejedelem és a miniszterek számos üdvözlő táviratot kapnak Ruméliából és Bulgáriából az unio létrejötte alkalmából. — A török kormány február 2-ről kelt körlevelében, vonatkozván a hatalmak részéről nyilvánitott ohajra, tudatja, hogy a porta és Bulgária közt praeliminalis megegyezés jött létre, a már ismert feltételek mellett. — A szultán az egész török hajóhad felszerelését rendelte el. Tophaneban lázas tevékenység uralkodik. Az „Osmaniel" páncélos fregatte tegnap Krétába indult; kilencz török hadosztály Verjan át a görög határ felé indult. — Bukarest, febr. 4. A béketárgyalásra meghatalmazottak első ülésüket a pénzügyminisztériumban tartották. A román külügyminiszter üdvözletére Madjid pasa válaszolt jelentőségteljes beszéddel. Mijatovics is néhány udvarias szóval fejezte ki köszönetét Románia iránt. Miután a román külügyminiszter visszavonult, a megbizottak meghatalmazásaikat cserélték ki. Erre a tanácskozás folytatása szombatra halasztatott, miután illető kormányaiktól az alaki kérdés tekintetében szükséges felvilágositásokat kivánják bevárni.

— **Berlinből** 4-ről irják: A birodalmi gyülésen inditványt készülnek tenni, mely szerint a birodalmi kanczellár felkéretik, hogy az érdekelt hatalmakkal tárgyalásokba lépjen az iránt, hogy a nemzetközi kettős érték behozatala lehetővé tétessék.

— **Párisból** 4-éről jelentik: A kamara mai ülésén tárgyaltatott azon kérvény, hogy a korona gyémántjai egy munkás-nyugdijpénztár létesitése czéljából adassanak el. A tárgyalás folyamán Lanjuinais (jobbpárti) élénk jelenetet idézett elő azon kijelentése által, hogy előre látja, hogy Franczia ország megszabadul a köztársaságtól. Az elnök ezért Lanjuinaist rendreutasitotta. A balpárti Lanjuinais ideiglenes kizárását kivánta. Az elnök ezt ellenezte, mert a szólásszabadságot fön kell tartani. Erre az ügy rövid ideig tartó zaj és mozgolódás után véget ért. — A senatus febr. 4-iki ülésén az elemi oktatás szervezéséről szóló javaslatot tárgyalta. Goblet miniszter nagy tetszéssel fogadott beszédben a világiak által való oktatást ajánlta. A senátus 184 szavazattal 78 ellenében elhatározta, hogy a miniszter beszéde Franczia ország összes községeiben falragaszok utján közzététessék. A

---

demes egyének avattatnak fel a fejedelmek által.

Juhpásztorok látogatták meg először a betlehemi Jézuskát, kinek bárányt vittek ajándékba.

Keresztelő Szent János künt a pusztában a Jordán folyamnál megjelent Jézusra mutatva igy szólt: „Ime, az Isten báránya!"

E kedves néven hivatik a világ Megváltója a szentirásban, főképen Szent János evangelistánál, ki e miatt bárányunyal ábrázoltatik, mivel legtöbbet ir Jézusról, a jó pásztorról.

Fönt az égen is előfordul az „élő türelem" a nap utján a tizenkét csillagzat között, a kos-csillagzat, mely égi jegy márczius hónapban szerepel főképen. Innen ezen hónap „kos-havá"-nak czimeztetik.

A szerencsekönyv szerint ki a kos-hónapban születik, az nem üt „kosfej"-et a sorssal, azaz nem leend soha szerencsétlen. Ennélfogva a balvégzet ellen a paraszt közmondás szerint „nem passogat, mint az Ur-Isten birkája." Mivel még a legrosszabb körülmények között is a példabeszéd szerint „okos, mint a daru a ikos."

Létezik „Kos-sziget" is, mely az aegei tengerben levő Sporád szigetcsoporthoz tartozik; s a melynek mostan Stanckó a neve.

A régi népeknél faltörő kosokat használtak a várak és városok rettentő ostromlásakor.

Egykor Rómában a főemberek között nagy viszály ütött ki, ugy, hogy a lázongók felmentek egy hegyre, hova azután felhuzódtak a nyugalomszeretők is s egymásnak testvérkezet nyujtottak. Egyszersmind ünnepélyesen leöltek egy juhot, megesküvén, hogy ugy ontassék ki a lázadóknak vére, mint ezen juhnak.

Szerepelt az „élő türelem" a régi izraelitáknál mint rendes áldozat. Juhot áldoznak mai napig is szombaton a szamaritánusok, kik imádkozás közben az alatt a szakállukat megesókolják.

Mohamed török prófétának egyik másod felesége, isteni küldetését kikémlendő, megmérgezett juhhust adott vacsorára. Ettől a szent férfiu rövid idő alatt meghalt.

A kis-bairam (áldozat) ünnepén minden tehetősebb muzulman egy juhot öl le és vendégeskedik, a maradékot a szegények között osztván szét.

Pünkösd napján mindenik török egy-egy bárányt mutat be Allah istennek áldozatul, megemlékezve Izsákra.

Ugyanezen ünnepen a török császár a mecsetbe (templomba) megy, hol két hófehér bárányt áldoz a Mindenhatónak. Mekka város felé fordulva oltárra kötöztetnek az ártatlan állatok. „Bismi Ellahi Errahmeni Errahimi" (Isten, a legjobb és legkönyörületesebb nevében) szavakkal a szultán halálos vágást ejt azokon. A vért a főpap aranyedényben fogja fel. Az áldozat pecsenyéje a török császár asztalára jut.

Juhaival együtt a szerencsi juhász a népmonda szerint kővé vált, midőn őt, a hűtelent, a kedvese megátkozta. Azon kövek közt pedig a megesalt leány örökös visszhang.

Az „élő türelem" gyapjából posztó, kelme, kalap s egyéb nemez készül; faggyujából gyertya mártatik. Bőréből czipő és kesztyű alakul. Trágyája a földet termékenyiti.

Együgyű állatunk magát oltalmazni s önmagán segiteni képtelen.

Egy kis eb csalogatására legott széjjel szalad az egész nyáj, valamint egy kis ficzkó szavaira. S az anyajuhok olyan félénkek, hogy bárányaikat sem oltalmazzák.

Az „élő türelem" megismeri a pásztorát, kinek szót fogad. Ennek szavát, füttyentését és lépését vakon követi. Nem is szélednek el a juhok a pásztortól, hanem körében maradnak.

Félénk állatunk, ha vérpadra kerül, nyugodtan megy a vágóhelyre is s életét még egy mákszemnyit sem védelmezi.

Rendesen májushónapban, némely helyen azonban szeptemberben, szinte tisztára mosatik együgyű állatunk és megnyiratik. Egy-egy juhról egy-két kilogramm gyapju lekerül.

Az olyan egyénre, kinek haja levágatik, a gúny igy szól: „Birkát nyirtak!"

Homloka az „élő türelem"-nek domboru, fülei a fejtől vizszintesen elállnak s arcz-orra ivelt. A kos kanyargós szarvakkal van ellátva.

A kolompost a juhok vaktában követik, ugy, hogy ha az a tüzbe futna is talán, utána ruhannának.

Szelid állatunk a zenét kedveli s a juhász furulyáját vagy tillinkóját szivesen hallgatja. Napjában kétszer vagy háromszor iszik, sőt pedig gyakran ohajt.

Egyéves korúig az „élő türelem" bárránynak neveztetik, azután harmadfél évéig „tokló"-nak. A hím neve „kos", a nőstény-é „jerke" s amely sem hím, sem nőstény, az-é „ürü."

Őszkor akolba kerül együgyű állatunk: ami a juhászok nyelvén igy hangzik: „Katalin (napja novemberhó 25-én) beszólitja a juhot." Ha gyümölcsoltó Boldogasszonyra (márczius hó 25-én) nem él meg a levegőn, akkor a tapasztalt gazdák jóslata szerint megeszi a jövedelmét.

Lábszáraiból az „élő türelem"-nek enyv főzetik. Farka sülve babonás hit szerint felvidámit s az emlékezőtehetséget elősegiti. Ezen okból Hocquincourt János franczia tábornagy minden vendégségben adatott azt.

Mig a körünkben levő gyapjas állat szelid, addig a vad juh szilaj, ravasz és gyors.

Pestmegyében Vácz város mellett fekszik Kosd falu.

Létezik Bárány község Szent-György város mellett.

A gyógynövények sorába tartozik az ugynevezett „Bárány-ürüm" virág.

Vezetéknév is van a juhról elég. Igy például: Juhász Péter, korának első nyelvésze, iró, szónok és tiszaviděki református püspök volt. Juhos János ügyvéd, Birkás Ferencz földesur, Bárány Ignácz tanár és tankönyviró.

Előfordul az „élő türelem" különféle mesében, mint az „Angyal bárányok."

Számos közmondásba be van szőve p. o. „Néz (bámul) mint a birka." A hülye emberről mondatik: Buta mint a juh."

A járszalagon vezethető egyénről igy nyilatkoznak: „Megy mint a juhnyáj a kos után", mely tüzbe-vizbe viheti ostoba seregét. Sőt ha a kolompos elé páleza tartatik, hogy ezt átugorja, a többi birka mind átugrik a kos vezér példája után, ha a páleza nem tartatik is elébe.

A farkas is, ha czélt akar érni, akkor „báránybőrbe öltözik."

S e gonoszság nem szünik soha sem a földön, mig nem leend „egy akol s egy pásztor."

Fényoldala is van a példabeszédben az „élő türelem"-nek: szelid, türelmes, ártatlan, engedelmes és olyan néma, mint a bárány."

Szépen szerepel felénk állatunk a népdalokban is. Ugy mint: „Elszegődtem Tarnóczára bojtárnak, jó legelője van ott a juhnyájnak."

Senki előtt sem ismeretlen ez: „Juhász legény, szegény juhász legény."

Csinos a következő nóta is: Balaton mellett fu a szél, juhász-legény búsan utra kél."

Nem utolsó dal ez sem: „Szép a fekete bárány, mikor a zöld erdőn jár."

Vannak érdekes dajka-nóták is: „Hallod-e, hogy mit béget a bárány? A kis Pali nem jár még a lábán."

A következő gyermekdalt pedig nem csak bölcsőmben, hanem még kis diák koromban is olyan örömmel hallgattam, ha édes anyám azt nekem elzengette: „Hol voltál, báránykám? Erdőben anyácskám! Mit tettél, báránykám? Legeltem, anyácskám!" stb.

Noe ősapánkról egy bordal ilyen módon kezdődik: „Olyan egyik, midőn már a bortól alig áll a lábán, mint a bárány; jobbrabalra terelheti egy uj Lábán. De nem csoda, midőn Noe első szőllejét ültette: hagyomány szerint a juhnak vérével is öntözgette."

Ki nem játszotta annak idejében, a boldog gyermekkor aranyos napjaiban, a „Künt a farkas, bent a bárány" czimü vidám s érdekes játékot?

Ott, a gyermekélet egén még a felhő is csupán mosolygó bárányfelhő. Kiheveri néhányszor a piros „bárány himlő"-t is; s azután teste-lelke s öröme olyan tiszta s ártatlan, mint a ma született bárány.

Bár egész életünk ilyen gond nélkül való játszi kedvteléssel folydogálna le!

De ez csak ugy lehetne, ha minden ember türelmes s engedelmes volna, mint a szelid, gyengéd és csendesvérü juh, az „élő türelem."

Hasznos állatunk talányoknak is alkalmas. Igy tréfás kérdések:

Melyik „ürü"-nek nincsen gyapja? „Bürü"-nek. Melyik „kos" mező és viz? Rákos. Melyik „kos" legkedvesebb a disznóknak? a makkos. Melyik „kos" nem ostoba? az okos. Az ostobáról gunyból mondatik, hogy ó-kos. Melyik „kos" ütőeszköz? fokos. Melyik „kos" tartózkodik szobában? lakos. Melyik „kos" növény? kosbor.

Melyik vezetéknévnek „kos" az eleje? Kossuthnak. S igy tovább.

Elmefuttatásunkat befejezzzük egy rövid szórejtvénynyel:

„Szarvas állat vagyok,
Egy fagom van csupán;
S egész tömeg nyomul
Vezérléptem után. (Kos)

De ha megforditva
Olvasol engemet:
A kevésnek épen
Ellentéte leszek. (Sok)

tárgyalás különben szombaton fog folytattatni. — A kamara elfogadta a korona-gyémántokra vonatkozó kérvényt és megbizta a kormányt, hogy az ügy megoldásánál gyorsan járjon el. A megkegyelmezés iránti inditvány tárgyalása a szombaton tartandó ülésre tüzetett ki. Az ülés végén néhány radicalis képviselő inditványt tett a herczegek kintasitására vonatkozólag.

— **Rómából** febr. 4-iről távirják: Corti gróf a jövő hetekben fog távozni konstantinápolyi állomásáról és uj állásának elfoglalása előtt látogatást fog tenni Rómában. — Pozzolini tábornok jan. végén Massauahba érkezett és Abessyniába, a kijelölt missio élén legközelebb elindul.

— **Londonból** febr. 4-éről jelentik. Elvben a francia kormány is beleegyezett az európai flotta-tüntetésbe a görög vizeken. Hogy eddig nem jelentek meg francia hajók a Suda-öbölben, részben az angol cabinet-válságnak tulajdonitják, részben pedig annak, hogy a Kréta szigetére nézve táplált aggodalmak egyelőre megszüntek. — Gladstone midlothiani választóihoz levelet intézett, melyben ujból megválasztatását kéri és kifejti, hogy az uj kormánynak általában kötelessége hivatalos állását arra használni föl, hogy itéletet alkosson magának Irország társadalmi állapotát illetőleg.

— **Varsóból** febr. 4-ről irják: Lublinból érkezett hirek szerint az ottani lakósság zavargásokat idézett elő azon alkalomból, hogy a rendőrség a dominikánus zárdába hatolt, elfogatások eszközlése végett. A rendőrség a nyugalom helyreállitására katonaságot kért.

— **Pétervárból** febr. 4-ről irják: A montenegrói fejedelemmel egyidejüleg, Agiropulo orosz miniszterresidens is ide érkezett. — A „Journal de St.-Pétersbourg" koholmánynak nyilvánitja a hirlapok azon hirét, mintha Pétervárott nihilista összeesküvést fedeztek volna föl. — A „Garasdanin" megczáfolja saját hirét Kantakuzene herczeg bulgáriai működésének elitélését illetőleg és kijelenti, hogy ellenkezőleg a czár megismélten elismerését nyilvánitotta Kantakuzene herczegnek működéséért.

— **New-Yorkból** febr. 4-ről távirják: A „Donau" osztrák-magyar corvette egy nagy csónaka, hőzivatar alkalmával, a Northriverben összeütközött egy vontató-gőzössel. A csónak felborult s ez alkalommal Karch tengerészhadapród és 4 tengerész a vizbefult.

— **Osztrák képviselőház**. A képviselőház 289 szavazat közül 279 szavazattal Smolkát választá elnökévé; 276 szavazat közül 167 szavazattal (105 szavazó bárcza üres volt) Clam-Martinitz Rikhárdot első alelnökké és 273 szavazat közül 257 szavazattal (11 szavazó bárcza üres volt) Chlumetzkyt második alelnökké választotta.

TÁVIRAT.

— **Garasanin válasza.** —

Budapest, febr. 3. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) Garasanin külügyminiszter válasza a hatalmak legutóbbi együttes jegyzékére kijelenti, hogy a szerb kormány az utóbbinak tartalmát tudomásul veszi, azonban azt hiszi, hogy — miután a hatalmak határozatai végleges jelleggel birnak — nem illeti meg a szerb kormányt az, hogy az együttes jegyzék discussiójába bocsátkozzék.

NAPTÁR.

Febr. 6. Szombat. Róm. kath. Dorotya sz. — Prot. Dorotya. — Görög-orosz (Jan. 25.) Hittud. Gergely. Nap kél 7 ó. 23 p., nyugszik 5 ó. 8 p.

Febr. 10. Arad város törvényhatóságának rendes havi ülése d. u. 4 órakor.

Február 13. Tanitóképezdészek batyubálja a Krispin-teremben.

Febr. 14. Az aradi I. takarékpénztár rendkivüli közgyülése d. e. 10 órakor saját helyiségében.

Febr. 20. Az arad-csanádi vasut rendkivüli alakuló közgyülése d. e. 10 órakor saját helyiségében.

Febr. 20. A tanitók piknikje a Krispin féle teremben.

Február 27. A várban állomásozó altisztek tombolával egybekötött jótékonyczéltu tánczvigalma a „Zemplényi-szálló" nagytermében.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— **A magyar kir. postatakarékpénztárak** helybeli fiókjánál a megnyitástól tegnap estig jelentkezett összesen ötvenhat betevő, kik 366 frt 10 krt tettek be. A mai szük világban egy egészen uj intézménynél ez is elég szép eredmény, kivált nálunk, hol a takarékosság nem valami erős oldalát képezi a népnek. Kivánatos volna, hogy a takarékosság erénye mindig minél jobban elterjedjen, mert mi sem biztosithatja inkább nemzetünk felvirágzását, mint ha az józan takarékos és munkás tagokból álland.

— **A honvédegylet álarczos bálja.** A honvédegylet, mint minden évben, az idén is álarczos bált rendez, hogy annak jövedelméből folytathassa nemes feladatát a segélyre nagyon is rászorult elaggott tagjainak érdekében. A bizottság ezuttal a rendezésre a szokottnál is nagyobb gondot fordított, s erre vonatkozólag már közöltük is a részleteket. Felszólalást kaptunk ma arra nézve, hogy a honvédegylet tagjai sajnálattal olvasták, miszerint ez idén a hadászegylet is rendez álarczos bált és pedig előbb, mint a honvédek. A hadászegylet többnyire életerős és még munkálkodni képes tagjai ilykép versenyre kelnek a szegény honvédekkel, s koczkáztatják az utóbbiak álarczos báljainak anyagi sikerét. Remélhető azonban, hogy a közönség oda fordul érdeklődésével és támogatásával, a hol a segélyre nagyobb szükség van. De különben is a honvédek álarczos bálja minden tekintetben érdekesnek igérkezik.

— **A megyei árvaszéknél** a hátralékban maradt ügydarabok feldolgozása miatt a kezelő személyzet hivatalos órái egy órával megtoldattak, s a délutáni hivatalos órák ennek folytán 2-től 7-ig tartanak, addig, mig a mult évi hátralék fel nem dolgoztatik.

— **A lovassági laktanya** ügyében folyó hó 25-én tartandó tárgyalásra a katonai hatóság részéről a következő megbizottak küldettek ki: Egbedi Zaitsek Károly ezredes, a helyben állomásozó 14-ik huszárezred parancsnoka; Rosetti Costa alezredes, mérnökkari főnök; azonkivül egy törzstiszt, vagy egy kapitány a 14-ik huszárezredtől, végül egy törzs-főorvos és br. Caustein Frigyes katonai intendans.

— **Az „Aradvidéki tanitó-egylet"** női szakosztálya szombaton, február 6-án d. u. fél ötkor ülést tart a templom-uteczai leányiskola termében, melyre az egyleti tagokat, valamint a tanügy barátjait ez uton is tisztelettel meghivja az elnökség.

— **Legény-virtus.** A sarkad külváros egyik szatócs boltjába, egy jól felpálinkázott legény állitott be a napokban, és nagy hangon inni valót követett. A kereskedő látván, hogy az atyafi már is részeg, megtagadta tőle az italt, és ráadásul azt a jó tanácsot adta neki, hogy menjen haza és aludja ki magát. E szavaira azonban a legény roppant indulatba jött, és elkezdet lármázni, hogy majd megmutatja ő, igy meg amugy, ha neki nem adnak inni a pénzéért, össze tör itt mindent. S miután a kereskedő fenyegetéseire sem volt hajlandó neki pálinkát adni, csakugyan verekedésre fogta a dolgot, és ha egy legény a kereskedő segélyére nem jő, azt irgalmatlanul összeveri. Igy azonban a segitségnek fordult s azt jól elverte, kabátját össze tépte, s mikor a lármára többen összejöttek, nagy káromkodva odább állt.

Hazánk és a főváros.

— **A hóból** nekünk nem jutott, de annál inkább kijutott a fővárosnak és a Dunántulnak. Az erős hófuvás folytán a vasutak is kisebb-nagyobb késedelemmel közlekedtek. A budapest-ujszőnyi vonalon a forgalom másfél napig szünetelt. Hasonlókép megakadt a déli vasut forgalom a budapest-siófoki és a székesfehérvár-ujszőnyi vonalokon. A budapest-pécsi vasuton pedig a 3-dikán Pécsről elindult személyvonat Sárbogárdon rekedt, s csak másnap érkezhetett be Budapestre.

— **A bélyeghamisitásról**, melyet állitólag a közokt. miniszterium több kezelő hivatalnoka üzött, tulzott hirek jöttek forgalomba. Ugylátszik, csak az öngyilkos Tóth Sándor volt hibás a dologban, s a szóban forgó összeg sem olyan nagy, mint eleintén hirdették.

— **Halálozás**. Dr. Pollák László, a biharmegyei orvosegylet alelnöke, a megyei kórház osztályorvosa, az országos közegészségügyi tanács kültagja, hosszas szenvedés után f. hó 2-án Nagyváradon meghalt. E kiváló szakember az irodalmi téren is tevékenyen működött.

— **A szivarzók figyelmébe.** A dohány jövedéki központi igazgatóság a napokban nem kevesebb mint 33 uj fajta különlegességi valódi havanna-szivart bocsátott forgalomba. A kérdéses uj szivarok az „A. de Villar y Villar-, Ka Comercial-, Romeo y Julietta-, Flor ae Murias-, Intimidad- és a Corona-féle gyárakból valók. Legdrágább közöttük a Corona-féle gyárból származó Imperials nevü faj, a melyből 100 db 49 frtba, 4 db 1 frt 98 krba kerül. Legolcsóbb fajtáju a A. de Villar y Villar-féle gyárból származó londres chico O. esperial mixto flor, a melyből 100 db 15 frt 50 kr, 4 db 64 kr.

— **A fiumei torpedogyárban** a török kormány nagyobb mennyiségü torpedót rendelt. A gyár a megrendelést az egyes küldemények előleges megfizetésének feltételével elfogadta és az első küldemény már Konstantinápolyba is szállittatott. E torpedók közt van az is, mely a budapesti országos kiállitáson volt látható.

— **Ladányi Gedeon** jeles történetiró, a m. akadémia levelező tagja, kolozsvári egyetemi rendes tanár, életének 46-dik évében meghalt. Korábban a debreczeni főiskola tanára volt. Magyar történelmi kézikönyve több kiadást ért.

— **A m. kir. festészeti mesteriskola** növendékei közül a közokt. miniszter Kardos Gyula, Szárits Imre, Pörge Gergely, Greguss Imre és Koroknyai Ottó részére fejenkint 300 forintnyi müvészi ösztöndijt engedélyezett.

— **Véres kardpárbaj.** Temesvárott tegnapelőtt az egyik kaszárnyában kardpárbaj volt B. a 61-ik gyalogezred hadnagya és K. a Temésvárott állomásozó trainosztály hadnagya között. A kihivott B. sulyos sebeket kapott fején és hátán, ugy, hogy rögtön a helyőrségi kórházba kellett őt szállitani. A párbajra heves szóváltás adott okot adott.

— **Hat év mulva kiderült gyilkosság.** Budapesten a Ferenczvárosban hat évvel ezelőtt Kreisz Gáspár tehenészt meggyilkolva találták az utczán. Most kiderült, hogy a gyilkos Vágner Vincze volt, aki Kreisz özvegyét a gyilkosság után nőül vette.

— **Zavargások.** Nagyszentmiklóson (Torontálmegye) a község képviselőtestülete száz hold legelő-területet határozott mult évi julius 1-én bérbeadni az államnak iskolai czélokra. Miután a földterületet még át nem vették, a helybeli kir. végrehajtó s a román tanitó ezt arra használták fel, hogy az amugy is izgatott lakósságot e községi határozat ellen felbőszitsék, azt hirdetvén uton-utfélen, hogy a közlegelő érinthetetlen népvagyon; a község tehát azzal nem rendelkezhetik. Mult héten egy községi csendőrt leütöttek, s most naponta tömeges csoportosulásokat képeznek a város utczáin s a községháza előtt, vakmerően inzultálva a község képviselőit s előljáróságát, s nyiltan leütéssel fenyegetve a csendőrséget. A helybeli hatóság nem birván lecsillapitani a zavargást, táviratilag értesité az alispáni hivatalt, katonaságot kérve a bujtogató több czinkosok elfogatására.

— **Örökké mozgó ember.** Huhfacker Rókusz 46 éves napszámos, akit Kun-Bajáról hoztak föl a fővárosi Rókus kórházba. A szegény embernek egész teste, feje, dereka, kezei, lábai, szája, szeme szakadatlanul mozognak, mintha egy láthatatlan kéz dróton ránczigálná. A kocsiban, melyen felhozták, le kellett kötni, hogy le ne vesse magát, a széken két ember tartotta, hogy le ne essék. Sőt mi több, a szegény ember izmai még éjjel, alvásközben is folytonosan rángatóznak, ugy, hogy a földön kellett neki ágyat készíteni, nehogy lessék. Baja négy évvel ezelőtt keletkezett kisméretü reszketéssel s azóta egyre fokozódott. Az orvosok idült idegbetegséget konstatáltak rajta.

— **Rövid hirek.** Virtor Bertalan elhunyt váczi nagyprépost 10,000 frtos alapitványt tett a nőnevelés előmozditására Váczon. — Varasdmegye főispánjává Rubido-Zichy Radoslaw földbirtokost nevezte ki ő felsége. — Závody Albin budapesti itélőtáblai biró a curiához biróvá neveztetett ki. — Alugosi kath gymnasiumhoz dr. Schnabl Róbert budapesti VII. ker. gymn. helyettes-tanár rendes tanárrá neveztetett ki. — Sajó-Hidvég tüzkárosult lakósainak ő felsége 600 forintot, s az ugyanott leégett ref. templom felépitésére 400 frtot adományozott. — Losonczváros küldöttsége járt a közl. miniszternél és Baross államtitkárnál, hogy a magyar államvasutak üzletvezetősége ott maghagyassék. — Teleki Miklós-nak, a nemz. szinház veterán tagjának 18 éves László fia meghalt. — Miklós Gyula orsz. borászati kormánybiztost a berlini magyar egyesület tiszteletbeli tagjává választotta.

A nagy világ.

— **Erzsébet királyné** a tavaszszal Angsburgba utazik, hogy a közeli Goggingenben Hessing gyógy-tornaintézetét használja idegeinek edzése czéljából. Elkiséri Mária Valéria főherczegnő is.

— **Mária Terézia főherczegnő nászajándékai.** Hogy mennyire szeretik uralkodó családunk tagjai Mária Terézia főherczegnőt, Salvator Károly főherczeg leányát és Károly István főherczeg jegyesét, azt legjobban a számára készült vagy készülő nászajándékok bizonyitják. Ezek nagyobbára igen értékes, müvészi kivitelü ékszerek. A trónörökospár ajándéka — a völegény állására való tekintettel — a legtisztább gyémántokkal kirakott horgony, melyet melltűnek és akasztónak is lehet hordani. A menyasszony szülei egy bámulatos kivitelü, virágalaku gyémánt fejéket és egy gyémántból és smaragdból készült corsaget ajándékoztak. Károly Lajos főherczeg ajándéka egy pompás saphir-karperecz; a toskanai nagyherczeg, a menyasszony nagybátyja, egy rendkivül értékes gyémánt-bandeau-val lepi meg a menyasszonyt. Rainer főherczeg egy ritka szépségü smaragd nyakékkel, Rainer főherczegnő igen értékes ékszerekkel stb.

— **Borzasztó dynamitmerénylet.** Brüsselből sürgönyzik: A saintesi kőbánya néhány munkása dynamitmerényletet követett el, melynek borzasztó következményei voltak. A munkások, kiket többszöri munkabérfelemelést czélzó forrongásokért bocsátottak volt el, 14 kilogramm dynamitot loptak el és ezzel a saintesi kőbányát és a munkahelyiségeket légbe akarták röpiteni. Merényletük csak részben sikerült ugyan, mindazonáltal több házat légbe röpitettek és néhány száz embert részben megöltek, részben sulyosan megsebesitettek. A pusztitás borzasztó. A merénylők elmenekültek.

— **Atya és fiu.** Egy londoni aczélgyáros fia, John Hay, mult nyáron megismerkedett Trouvilleban a tizenhat éves Demol Mártával akibe halálosan beleszeretett. Aztán haza utazott, atyjától engedélyt kérni, hogy a lányt nőül vehesse, s az 52 éves apa hajlandónak nyilatkozott az évi mérleg berekesztése után Rouenba utazni, hogy leendő menyével megismerkedjék. Jan. 29-ikén érkezett az ifju Hay menyasszonya látogatására Roquenban, s nagy örömére már ott látta atyját várakozni reá, karján az ő imádottjával. Az ifju örömmel sietett oda, hogy mindkettőjüket megölelje, — de atyja szigoru tekintete visszariasztá, szava pedig végkép lesujtá: „Ha meg akarsz maradni házamban és üzletemben, — mondá — akkor olyan tisztelettel viseltessél mostohaanyád iránt, a minő megilleti." A szerencsétlen ifju még azon éjjel öngyilkossági kisérletet követett el, s azóta folyton szigorunan vigyáznak rá, mert attól tartanak, hogy megtébolyul.

— **Érdekes esküvő.** Gladstone Maryt, az angol miniszterelnök másodszülött leányát, e hó 2-án vezette oltárhoz Harry Drew hawardeni lelkész. Az esküvő délben történt a Margaret-templomban. A walesi herczeg — a ki több tapintatosságot tanusit, mint a tory-párt, a mely folyton azt hirdeti, hogy Gladstone tulajdonképen nem gentleman, habár Anglia miniszterelnöke is — nejével és fiaival az oltár és a menyasszony szüleinek közelében foglalt helyet. Az ajándékok közt is kitünt a trónörökösé, ámbár mindenki tudja, hogy ő nem tulságosan gazdag. A herczeg különben határozottan ki akarja mutatni, hogy őt a tory-párt a saját érdekében föl nem használhatja. A pompás nászajándékok között számos „sheck" is szerepel, igy a többek között lord Roseberytől egy 100 font sterlinges.

— **Rövid hirek.** Jókai és Strauss „Czigánybiró"-ját pénteken adták először Berlinben. — Unruh János Victor az 1848-diki porosz nemzetgyülés elnöke 80 éves korában meghalt. — Württenberg Vilmos herczeg, táborszernagy, lembergi hadparancsnok, nyugalmaztatását kérte. — Róma városa az utczai villamvilágitásra a budapesti Ganz-gyár rendszerét fogadta el.

Irodalom és müvészet.

— **Vörösmarty** összes munkáiból Mehner Vilmos kiadásában megjelent az 51—54. füzet (a hetedik kötet vége, és a nyolczadik eleje). Egy—egy füzet ára 35 kr.

— „**Kortársaink.**" Életrajzi vázlatok, szerkeszti dr. Fésüs György. Stampfl Károly pozsonyi könyvkiadó e diszesen kiállitott vállalatából eddig már 7 füzet jelent meg. Az 1—3. füzetben (ára 60 kr) Kossuth Lajos élete dr. Ferenczy Józseftől, a 4—5. füzetben (ára 40 kr) Tisza Kálmán élete és jellemrajza Visi Imrétől és a 6—7. füzetben (ára 40 kr) Rónay Jácint élete, dr. Pór Antaltól. Ajánljuk e vállalatot a közönség figyelmébe.

— **A Kisfaludy-társaság** szerdai ülésében a mult év végén lejárt három pályázat ügyét intézte el. Az első a magyar szinészet története. Erről Szász Károly terjesztette elő a birálók véleményet, mely szerint a kisebb jutalmat, 500 frtot az 1. számu mű (Jeligéje: „Csak előre édes fiam."), a nagyobb jutalmat 200 aranyat a 2. számu mű kapta. A Lukács Krisztina-féle beszélyre, vagy kisebb regényre kitüzött jutalmat illetőleg, a biráló bizottság, melynek a 6. számu Balassa czimüt tartja felemlitendőnek, de nem ajánlja a jutalom kiadását, és igy az ujból kitüzetik. A harmadik, a Bulyovszkyné-féle pályázat birálói „Az apródcz. balladának itélték oda a jutalmat, a Bakó Péter cz. balladát pedig dicsérettel emlitették fel. Czuczor Gergely arczképét a társaság a terem falára kifüggeszteni határozta. A mult évi penztári kimutatást és folyó évi költségvetést terjesztő elő ezután a társulat gazdasági bizottsága. A pénztári maradvány több mint 4000 frt, melyet tőkésitenek. A bevétel tavaly 12,500 frt volt, a kiadás 12,400 frt. A társaság vagyona, a 100,000 frtot meghaladja.

SZINHÁZ.

— Arad, február 5. —

— **A temesvári szinháznak** rövid idő alatt több kiváló vendége lesz. Hir szerint Blaha Luiza, Pálmai Ilka és Ujházi fognak ott vendégszerepelni. Ezenkivül legközelebb egyik földijök Kalmár Piroska fog szinpadukon — mint vendég — fellépni. Ezzel kapcsolatosan megemlitjük, hogy Kreczányi igazgató az „Ember tragoediája"-hoz készitett fényes diszleteit odaigérte a temesvári szinháznak, s igy Madáchnak e remekművét, megfelelő kiállitás mellett, az ottani közönség is már a közel jövőben élvezni fogja. A temesvári szinügyi bizottság máskülönben is mindent elkövet, hogy a szezon hátralevő részét minél változatosabbá tegye. Előadásra ki van tüzve „A czigány báró", Jókai és Strauss operetteje.

Arad városi szinház.

Folyó szám 128. 21. bérletszünet.

Szombat, 1886. évi februárhó 6-án:

Az ember tragédiája.

Drámai költemény 5 szakaszban. Irta: Madách Imre. Szinre alkalmazta: Paulay Ede.

SZEMÉLYEK:

Az Ur	—	* * *
Rafael,)	—	Kreczányiné.
Gábor,) főangyalok	—	Kökenczey V.
Mihály,)	—	Fodor Fruzina
Lucifer	—	Halmay Imre.
Ádám	—	Somló Sándor.
Éva	—	K.-Hegyessy M
A föld szellemei	—	Győre Alajos.
Rabszolga	—	Tiszay Dezső.
Kimon, Miltiades és Luczia fia	—	Závodszky T.
Első) demagog, görög.	—	Nyilassy M.
Második)	—	Boránd Gyula.
Thersites athéni lakos	—	Egry Kálmán.
Egy athéni polgár	—	Haday Sándor.
Clivia	—	Nyilas Ilona.
Péter apostol	—	Molnár Antal.
Első.) boszorkány	—	Váczy Vilma.
Második.)	—	Ajtay Károlyné
Éva anyja	—	Siposné.

Kezdete 7 órakor.

Heti müsor.

Vasárnap, febr. 7. **„Az ember tragédiája"** bérletszünet, felemelt helyárak.

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények.

— **A vetések állása**. A földmivelésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések szerint a mult hó végével a vetések hóval voltak boritva és azok állása jelenleg kielégitő. A tulságos csapadék következtében a lapályosabb fekvésü szántóföldek viz alatt állanak, károkról azonban tömegesebb panaszok nem érkeztek. Az utak általában véve nem igen járhatók, a trágya- és a fahordás mindamellett, ha lassan is, folyamatban vannak, sőt az alföldi déli részében itt-ott szántási kisérletek is rétettek. Takarmány szüke miatt gyakorta panaszkodnak. A juhok elletése sok helyt folyamatban van, az eredmény a jelentések szerint kedvező. A háziállatok egészségi állapota általában véve — ez idő szerint — kielégitőnek mondható.

— **A postatakarékpénztár** betétei február 1-jén este az egész országban 21.795 frt 61 krra rugtak.

— **A fiumei kereskedelmi kamara** bizottságot küldött ki, hogy aláirásokat gyüjtsön a tervezett károlyváros-sziszeki vasut részvényeire.

— **Az osztrák-magyar bank** közgyülése alkalmával öt számvizsgáló és öt pót-számvizsgálónak az 1886. évre való megválasztására vonatkozó választás eredménye a következő: Számvizsgálókká megválasztattak: Wagenmann Gusztáv, Hardt Albert, Wünsche József, Iger Bálint és Figdor Gusztáv; pótszámvizsgálókká: Kitt Ferdinand, Bauer Zsigmond lovag, Goldschmidt Gyula lovag, borkenaui Pollák Mór lovag és Langer Vilmos választattak.

Szeszüzlet.

(Febr. 5.)

(B.) Az üzlet szilárd. Készáru nagyban 2425—50., kicsinyben 25.—, hordó nélkül per 100 liter %.

Budapeti gabnatőzsde.

(Febr. 5.)

Kevés üzlet, változatlan. Tavaszi buza 5.95 5.97, tengeri május—juniusra 5.48—5.49, tavaszi zab 6.48—6.50, uj buza 8.43—8.45.

Budapest, február 5. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) Az esti tőzsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyjáradék 101.30; magyar papirjáradék 93.40; magyar hitelbank 298.75; osztrák hitelbank 126.35, London 126.40; Páris 50.25.

Az aradi kereskedelmi- és iparbank forgalmi-kimutatása 1886. januárhóra.

Betételek:

Alladék mult hó végén	frt 233158.89	
Betételek f. hóban	„ 14994.99	
	„ 248153.88	
Visszafizetések f. hóban	„ 21031.42	
Alladék f. hó végén		frt 227122.46

Váltó-leszámitolás:

Tárcza-alladék mult hó végén	frt 203780.71	
Leszámitoltatott f. hó végén	„ 272200.06	
	frt 475980.77	
Visszleszámitoltatott folyó hóban	„ 249260.07	
Tárcza-állad. f. hó végén		„ 226720.70

Előlegezés folyó számlában:

Alladék mult hó végén	frt 122698.72	
Előlegezések f. hóban	„ 5270.—	
	„ 127968.72	
Visszafizetett f. hóban	„ 15526.30	
Alladék f. hóban		„ 112442.42

Előlegezés értékpapirokra:

Alladék mult hó végén	„ 18903.60	
Előlegezések f. hóban	„ 250.—	
	frt 19153.60	
Visszafizetett f. hóban	„ 5001.60	
Alladék f. hó végén		„ 14152.—

Pénztár-forgalom:

Alladék mult hó végén	frt 35586.43	
Bevétel f. hóban	„ 637072.14	
	frt 672658.57	
Kiadás f. hóban	„ 430295.95	
Pénzkészlet f. hó végén		„ 42362.62

Arad, 1886. januárhó 30-án.

Az igazgatóság.

Hivatalos piaczi árak Aradon.

(Február 5.)

1. **Gabnanemüek:** tiszta buza legnehezebb 7 frt 30 kr, közép 6 frt 70 kr, kétszeres legnehezebb 6 frt 60 kr, közép 6 frt 40 krajczár, rozs legnehezebb 5 frt 30 kr, közép 5 frt 10 kr, árpa legnehezebb 5 frt 20 kr, közép 5 frt — kr, zab legnehezebb 5 frt 60 kr, közép 5 frt 50 kr, retek-repcze legnehezebb — frt — kr, kukoricza 4 frt 50 kr mkint.

2. **Liszt:** legfinomabb 0-ás 17 frt 80 kr, legfinomabb 1. 17 frt 20 kr, zsemlye 15 frt 20 kr, fehér kenyér 13 frt 80 kr, fekete kenyér 10 frt 40 kr, rozs — frt — kr, tengeri — frt — kr mmkint. Dara tiszta buzából 18 frt 60 kr. Árpakása 15 frt 80 kr mmkint.

3. **Hüvelyesek:** borsó 13 frt 20 kr, bab 10 frt 30 kr, lencse 12 frt 40 kr, köleskása 12 frt 20 kr, burgonya 3 frt 50 mmkint.

4. **Széna:** 1. kötött legjobb 5 frt 20 kr, középszerü 5 frt — kr, kötetlen: legjobb 5 frt — középszerü 4 frt 80 kr egy mmázsa.

5. **Kötött vagy ágyi szalma:** legjobb 2 frt 50 kr, középszerü 2 frt — kr egy mmázsa.

6. **Takarmányszalma:** legjobb 2 frt 50 kr, középszerü 2 frt — kr, egy mmázsa.

7. **Alomszalma:** legjobb 1 frt 80 kr, középszerü 1 frt 60 kr, egy mmázsa.

8. **Fa:** bükk 3 frt 15 kr, cser 3 frt 15 kr, szilfa 3 frt 10 kr, fenyő 2 frt 50 kr.

9. **Hus:** marha 56 kr, borju 60 kr, disznó 52 kr, juh 40 kr; disznózsir 60 kr, szalonna 60 kr, vaj 1 frt — kr, olvasztott vaj 1 frt 30 kr egy kilója.

10. **Vegyesek:** Borszesz 40 kr, tej 10 kr, fehér ó bor 30 kr, fehér uj bor 20 kr, vörös ó bor 80 kr, vörös uj bor 60 kr, eczet 6 kr, pálinka (szilva) 30 kr, sör 28 kr egy liter.

11. **Zöldség:** Kel (Kohl) 14 kr, kalarábi (Kholerabi) 12 kr, vetes vagy czéklarépa 12 kr, sárga- vagy murokrépa 14 kr, vereshagyma 10 kr, fokhagyma 14 kr, czeller 12 kr, petrezselyem 12 kr, pastinák 20 kr, leveles-zöldség (Suppengrünes) 14 kr, tojás darabja 4 kr, hors 1 frt 10 kr, paprika 80 kr per kilogramm.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1886. évi febr. hó 5-én.

Magyar aranyjáradék 6 sz.	—.—
Magyar aranyjáradék 4 sz.	101.50
Magyar papirjáradék 5 sz.	93.60
Magyar vasuti kölcsön	152.25
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kib.	99.50
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kib.	126.50
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kib.	113.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	104.—
Magyar földtehermentesitési kötv. záradék	104.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	103.75
Temes-bánáti földtehermentesitési köt. zár.	103.75
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	104.—
Horvát-Szlavon földtehermentesitési köt.	103.50
Magyar szőlőházsmaváltsági kötvény	99.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	118.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	123.50
Osztrák járadék papirban	84.20
Osztrák járadék czüstben	84.25
Osztrák járadék aranyban	112.25
1860-iki osztrák államsorjegy	140.50
Osztrák-magyar bankrészvény	870.—
Magyar hitelbankrészvény	306.62
Osztrák hitelintézeti részvény	299.20
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.91
20 frankos arany (Napoleond'or)	10.—
Német birodalmi márka	61.90
London (3 havi váltókért)	126.35
20 markos arany	12.38

IDEGENEK NÉVSORA.

(Február 3.)

Három-király-szálló. Paletti József, hadnagy, Szeged. — Oprea Juon, biró, Ágris. — Bognár József keresk., B.-Jenő. — Hirschl K., keresk., Péczka. — Schlesinger Lipót, keresk., Kovaszincz. — Papp Virgil, ügyvédj., Kovaszincz. — Frank József, utazó, Bécs. — Kasnik Lajos, üvegessegéd, N.-Várad.

Aranykulcs-szálló. Weisz Jakab, vállalkozó, Miskolcz. — Grüner Jakab, keresk., Kurtakér. — Kodrian Nikó, tanitó, Sikló. — Szeredán János, lelkészj. Szőllős.

Felelős szerkesztő: **Hindy Árpád.**

Nyilttér.*)

Zemplényi nagy szállodája

Naponta

igen olcsó

VILLÁSREGGELI.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

BUDAPESTI TŐZSDE.

Február 4.

	Pénz	Áru
M. kir. aranyjár. adóment. 4% .	101 40	101 70
„ „ papirjáradék adóment. 5%	93 40	93 70
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fr) 5%	152 25	153 —
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	152 25	153 —
M 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	99 50	100 —
M. 1873 kel ár. v. ezb. (els.) adóment. 5%	126 50	127 50
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	113 —	114 —
M. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt	118 —	118 50
„ „ „ 50 frt drbja	117 50	118 —
Tiszai és szegedi kölcsön 4% . .	123 50	121 —
M. k. földtm kötvények 5% . .	104 —	105 —
„ „ „ 1867. zárad. 5%	103 75	104 50
M. k. földtm kötvényektemesi 5%	103 75	104 50
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	103 75	104 50
M. k. földtm. kötvények horvát-orsz. 5%	103 50	104 —
M. k. földtm kötvények erdélyi 5%	103 75	104 25
„ „ erdélyi jelz. urb. vk. (100 forint 5%	96 25	96 75
Szölödézsmavált. kötv. (100 frt) 5%	99 —	99 50
Pest város kölcsöne 1870 évből 6%	106 —	106 50
„ „ „ 1871. évből 6%	107 50	108 —
Budapesti föv. 1880. kölcsöne 6%	100 —	100 50
Budapesti baukegys. részvényt. .	97 50	98 —
Magy. ált hitelbank	— —	— —
Magy. jelz. hitl. II. kib. in. elismv.	120 50	120 75
Magy. lesz. és pénzváltó . . .	90 75	91 —

	Pénz	Áru
Magy. orsz. bank részvény-társaság	— —	— —
Osztrák hitelintézet	298 60	298 80
Osztr.-magyar bank	870 —	872 —
I. magyar iparbank	144 —	146 —
Pesti keresk. bank	615 —	618 —
Bécsi bizt. társulat	200 —	205 —
Bécsi élet- s jár. bizt. társ. .	198 —	200 —
Első magy. általános bizt. társ.	3000 —	3050 —
Fonciere pesti bizt. társ. . . .	70 —	71 —
Magyar-franczia bizt. társ. . .	195 —	200 —
Pannonia visszb. társ.	930 —	950 —
Concordia malom	590 —	600 —
Első budapesti malom	1315 —	1325 —
Erzsébet malom	269 —	270 —
Hengermalom	650 —	655 —
Luiza malom	310 —	312 —
Molnárok és sütök malma . . .	435 —	438 —
Pannonia malom	740 —	750 —
Viktoria malom	300 —	302 —
„Adria“ m. tengeri hajóz. részv. t.	— —	— —
Alföld-fiumei vasut 5% . . .	186 —	186 50
Báttaszék domb.-zákány vasut 5%	— —	— —
Déli vasut 5%	— —	— —
Északkeleti vasut 5%	175 —	175 50
Erdélyi vasut 5%	185 —	185 50
Győr-sopron-ebenfurti vasut 5%	— —	— —
Kassa-oderbergi vasut 4% . .	149 40	150 50
Magyar galicziai vasut 3% . . .	176 —	176 50
M. ny. v (sz.-győr-gráczi vasut 3%	170 —	170 50
Osztrák államvasut 3%	263 —	264 —
Pécs-barcsi vasut 3%	— —	— —
Tisza-vidéki vasut 3%	251 —	252 —
Osztr. dunagőzhajózási társ. 3%	485 —	490 —

	Pénz	Áru
Pesti közuti vaspálya . . .	549 —	551 —
Pesti közuti vasp. élvezet jegyek	350 —	353 —
Budapesti III. ker. takarékp. .	77 —	79 —
Országos központi „ . .	462 —	465 —
Pesti hazai első „ . .	6375 —	6450 —
Egyesült Budapest fővárosi takp.	445 —	450 —
Magyar ált. takarékp. részvény .	88 —	89 —
Alagut	— —	— —
Általános waggon kölcs. társaság	79 —	80 —
„Franklin“-társulat	196 —	200 —
Ganz és társa vasö. és gépgyár .	815 —	818 —
Gschwindt-féle szeszgyár . . .	400 —	405 —
Gyapjum. és biz. I. magyar . .	268 —	273 —
Keresked. épülete	650 —	— —
Könyvnyomda „Atheneaum“ . .	608 —	610 —
„ Pesti	1040 —	1060 —
Kőszénb. és téglagy. (Drasche) .	244 —	245 —
Nemzetközi waggon-kölcsön-részvénytársaság	84 50	85 50
Pesti épitő-társaság	— —	— —
Rimamurány-salgótarj. vas n. rvts.	87 50	88 —
Salgótarjáni köszénb.	133 50	134 —
Schlick-féle vasö. és gépgyár .	198 —	200 —
Schlick-féle vasö. és gépgyár II. kib.	— —	— —
Serfőzde első magyar	855	865 —
Sertéshizlaló	258 —	260 —
Sóskuti kőbánya	— —	— —
Spódium- és csontlisztgyár . .	— —	— —
Szálloda-részvénytársaság . . .	113 —	113 50
Tégla- és mészégető ujlaki . .	178 —	179 —
Török dohányrészvény	84 —	85 —
Gőztéglagyár kőbányai szelv. nélk	258 —	260 —
M. jelz.-bank ny. kölcsönkötv. 5½	101 50	101 90

Záloglevelek.	Pénz	Áru
M. földhitelint. papirérték 5½%	103 25	104 25
„ „ „ 5%	101 75	102 25
„ „ „ 4½%	96 75	97 —
„ „ arany v. ezüst 5%	129 75	— —
„ jelzálogbank 5½%	101 50	101 90
„ „ 5%	98 50	98 85
Kisbirt. orsz. földh.-int. . 5½%	99 75	100 25
Osztr.-magyar bank o. é. . 4½	102 25	102 50
„ „ „ „ „ 4½%	102 —	102 50
„ „ „ „ „ 4%	99 50	100 —
Pesti m. kereskedl. bank . 6%	102 75	103 —
„ „ „ „ . 5½%	101 50	102 —
„ „ „ „ . 5%	99 50	100 —
Albina tak. és hitelint. . 5%	100 —	101 —
Elsőbbségek.		
Budapesti láncztuid . . . 5%	104	104 25
Lloyd- és tőzsde-épület . . 5%	99 25	100 —
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	9 —	9 50
Osztrák vörös kereszt-egylet . .	14 —	14 50
Pénznemek.		
Cs.-kir. arany (vert)	5 91	5 94
Cs.-kir. arany (kör)	5 86	5 89
Osztrák-magyar 8 frtos arany .	9 99	10 02
20 frankos arany	9 99	10 02
Osztrák és magyar ezüst . . .	— —	— —
Német birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	61 90	62 —
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	61 90	62 —
Amsterdam 100 hollandi frtért .	104 90	105 20
Páris 100 frankért	50 25	50 35
Svájczi pénzpiaczok 100 frankér	50 —	50 10
London 10 font sterlingért . .	126 40	126 90

Regale bérbeadás.

Szépfalu községben, a lippai országut mentén 40 házszámmal

a regale jog

a község közepén vendéglő, mészárszék, jégverem (jéggel telve), bérlőnek külön lakás, **1886. május 1-től** három, esetleg, hat évre is bérbe adó. Bővebb felvilágositások **Fried Mór** urnál, (Szépfálu, posta Uj-Arad) nyerhető. 92—1.3.

73 1886.

Árverési hirdetmény.

A városi bér- és szinházépületben jelenleg 1) a kereskedelmi és iparkamara által bérelt, az északi oldal I-sö emeletén levő 3. számu 1 előszoba, 3 utczai szoba, 1 cselédszoba, 1 konyha és kamarából álló lakásnak évenkint fizetendő 600 forint. 2) Péterffy Antal által a déli oldal I. emeletén bérelt 3. számu 1 előszoba, 5 utczai szoba, 1 konyha, 1 kamara, 1 átjáró kamara és 1 fakamarából álló lakásnak évenkint fizetendő 650 frt. 3) Varga Borbála által bérelt a déli oldalon levő II. emelet 4. sz. 2 udvari szoba és 1 konyhából álló lakásnak évenkint fizetendő 120 frt. kiáltási árul vétele mellett 1886. május 1-jétől egy vagy több évre leendő bérbeadása iránt **f. évi február hó 9-én. d. e. 10 órakor** árverést fog a gazdasági szék tartani.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási árak 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Árverelni lehet szóval vagy a szóbeli árverést megelőzőleg benyujtandó irásbeli zárt ajánlatokkal, mely utóbbiakhoz a bánompénz melléklendő és melyekben kifejezve kell lenni, hogy az ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

Az ajánlatok boritékán megjelölendő, hogy az melyik lakásra vonatkozik. A feltételek előzőleg is a gazdasági szék elnökénél Parecz István tanácsnok urnál megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1886. január 26-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos, aljegyző.

1016 1986. sz.

Hirdetmény.

Arad sz. k. város törvényhatósági bizottságának 3237/131 81 sz. a. kelt s a nagym. m. k. belügyminiszterium 54184/1881. sz. a. kelt intézményével helyben hagyott szabály-rendelet alapján a ház-, kert-, szőlő és földbirtokosok és bérlők felhivatnak, hogy udvarukban, kertjökben, szőlőjükben és tanyaföldjeiken található gyümölcs és disztfákról, bokrok- és cserjékről a hernyó fészkeket és petegyűrüket **f. é. márczius 15-ig** leszedessék és azokat tüzveszélyre alkalmat nem szolgáltató helyen elégettessék, tavasz és nyár folyama alatt mutatkozó hernyókat és hernyóhálókat mutatkozásukkor azonnal leszedessék és elégettessék.

Minden tulajdonos és bérlő felhivatik, hogy amennyiben szomszédja a fentebbi kötelezettségének eleget nem tenne, azt a kapitányi hivatalnál bejelentse.

A hivatkozott szabályrendelet 4. §-a értelmében a rendes hernyózást mulasztó tulajdonosok vagy bérlők a mellett hogy az általuk elmulasztott munkálat az ő költségükre hivatalból fog elrendeltetni. 25 frt. erejéig, a bejelentést mulasztó szomszédok pedig 10 frt-ig fognak az elkövetett kihágásért büntettetni.

A kártékony rovarokat pusztitó éneklőmadarak kimélése különösen ajánltatik a lakosság figyelmébe.

Aradon 1886. január 29-én.

Urbányi,
főkapitány.

Árlejtési hirdetés.

Aradmegye tekintetes törvényhatósági bizottsága 72. ex. 1886. számu határozatával egy uj községháza épitését 12,830 frt 32 kr. költségvetéssel engedélyezvén: az épitkezésre az árlejtés **f. évi februárhó 15-én** Szemlakon a községházánál fog megtartatni.

A terv, költségvetés és árlejtési feltételek a jegyzői irodában előlegesen megtekinthetők.

Szemlak, Aradmegye, 1886. február 1.

Rajla Zsigmond, jegyző. 101-2.3 Zsulan Nika, biró.

Nevelőnők

kik Angol- és Francinországban müködtek, kitünő zongorajátszók és a nevelés befejezésére különösen alkalmasak, **nevelőnők** nyelvekben tökéletesek, zenében kitünők, kik fiatal gyermekek nevelésével előszeretettel foglalkoznak; **angol nők**, kik a franciát tökéletesen birják, **franczia nők**, kik a zenében tökéletesek

Ném et, franczia s angol bonnokat

kitünő bizonyitványokkal és szerény igényekkel **a legjobb tan- és nevelő erőket** lelkiismeretesen ajánl

Reisner Mathild asszony

elhelyező intézete, Bécs, I. Goldschmidgasse 9.
Képviselve: Arad, kápolna-utcza 4. sz. I. emelet.
19—12.

87/1886. szám.

Árverési hirdetmény.

A város tulajdonához tartozó jelenleg 1) Terék Mihály által bérelt a Szél-utczától a városházig terjedő védtöltés szakasznak évenkint fizetendő 53 frt. 2) Turcsin Todor által bérelt, a part-utczától a választó-utczáig terjedő védtöltés-szakasznak évenkint fizetendő 90 frt. 3) Tesits Mihály által bérelt a városháztól a part-utczáig terjedő védtöltés-szakasznak évenkint fizetendő 45 frt 50 kr. 4) Majer Gavrilla által bérelt, az alsó temető és a csálai-erdő felé vonuló védtöltés között levő területnek évenkint fizetendő 15 frt. 5) Bing Ede által a Szt.-Pétertéri iskolaépületben bérelt pinczének évenkint fizetendő 150 frt kikiáltási árulvétele mellett 1886. május 1-től, egy vagy több évre leendő bérbeadása iránt **f. é. február 16. napján, d. e. 10 órakor** árverést fog a gazdasági-szék tartani.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási árak 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban. Árverelni lehet szóval, vagy a szóbeli árverést megelőzőleg benyujtandó irásbeli ajánlatokkal, mely utóbbiakhoz a bánompénz is melléklendő s melyekben kifejezve kell lenni, hogy az ajánlatot tevő a feltételeket ismeri és elfogadja. A zárt ajánlatok boritékán megjelölendő, hogy az melyik bérletre vonatkozik. A feltételek előzőleg is Parecz István gazdasági tanácsnok urnál megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1886. február 3-án tartott üléséből.

Kiadta:
Varjassy Lajos,
aljegyző.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönségénél egy 1050 frt, illetve a fokozatos előléptetés alkalmazásba vétele esetén 900 frt évi fizetéssel kapcsolatos pénztári ellenőri állás üresedésbe jövén, azok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, s az 1883. évi I. t. cz 18 §-ban előirt minősitéssel birnak, ezennel felhivatnak, miszerint pályázati kérvényüket hozzám a **a f. évi február hó 7-én** benyujtsák.

Arad, 1886. jan. 26.

Salacz Gyula,
polgármester.

Hirdetés.

A nagyméltóságu m. kir. honvédelmi Miniszter ur 1885. évi deczember 28-án 61891/X sz. a. kelt rendeletével a katonai lakbér osztályzatot **1886. évi január 1-től az 1890. évi decz. 31-ig** terjedő időre megállapitván Arad szab kir. város területét az V. lakbér osztályzatba sorolta, s ezen osztály bérszabását az 1879. évi XXXVI. t. cz. 30. §-ában rendszeresitett katonai szállások és mellékszükségletekre, továbbá a nős tisztek szállásaira, s végre a betegápoló házak és csapatkórházak mellékhelyiségére nézve a következő évi bérösszegekben megállapitotta:

Bérszabás tétele	A lakbértérités tárgya	Évi lakbér-téritvény frt	Az évi butorbér frt
	A) Lakásokért		
1	Tábornagy-lakás: 8 szoba, 2 kamara, 2 konyha, 1 padlás, 1 fakamara	—	—
2	Tábornagyi, lovas tábornoki vagy tengernagyi lakás: 7 szoba, 2 kamara, 1 konyha, 1 padlás, 1 fakamra	1028	76
3	Altábornagyi, altengernagyi lakás: 6 szoba, 2 kamra, 1 konyha, 1 padlás, 1 fakamara	856	76
4	Tábornoki ellentengernagyi lakás: 5 szoba, 1 kamra, 1 konyha, 1 padlás, 1 fakamra	696	76
5	Ezredesi, sorhajó kapitányi lakás: 5 szoba, 1 kamra, 1 konyha, 1 padlás, 1 fakamra	584	76
6	Alezredesi, fregatte-kapitányi, továbbá őrnagyi és corvette-kapitányi lakás: 4 szoba, 1 kamra, 1 konyha, 1 padlás, 1 fakamra	472	76
7	Századosi vagy kapitányi, sorhajó-hadnagyi lakás: 3 szoba, 1 kamra, 1 konyha, 1 padlás, 1 fakamara	364	56
8	Főhadnagyi, sorhajó-zászlót, vagy hadnagyi lakás: 2 szoba, 1 konyha, 1 padlás, 1 fakamra	236	48
9	Tengerész apródi (jelölt) továbbá porkoláb, tengerészeti szolgai, aztán rangsorozatba be nem osztott, azonban havi pénzt élvező katonai személyek, minden nős, vagy két nőtlen sereg szolga számára, vagy ha csak egy nőtlen van, ennek részére különkülön 1 szoba, 1 konyha, 1 padlás, 1 fakamra	120	20
10	Tiszti szolgai lakás	—	12
	B) Mellékszükségletekért		
11	Egy 1 ablakos szoba	80	
12	Egy 2 ablakos szoba	96	
13	Egy 3 ablakos szoba	112	
14	Egy őrszoba .15—24 négyszögméter kiterjedéssel	92	
15	„ „ .25—50	136	
16	„ „ .51—80	176	
17	„ iskolaszoba .25—30	92	
18	„ „ .31—40	112	
19	„ „ .40—64	148	
20	„ „ .65—80	184	
21	„ „ több mint 80	220	
22	„ tornázó-vivóterem .55—70	148	
23	„ „ .71—100	196	
24	„ „ .101—200	248	
25	„ zárt raktár .15—20	64	
26	„ „ .21—30	84	
27	„ „ .31—40	104	
28	„ „ .41—60	124	
29	Egy tiszti ló számára való istálló	52	
30	Minden további tiszti ló számára való istálló	—	
31	Egy szin és pedig tábornoki vagy ezredes dandárnoki 1 kocsi számára	48	
32	Egy szin a sereg ágyui, vagy szekerei számára továbbá tüzoltó-készülékek számára 30—50 négyszögméter kiterjedéssel	72	
33	A bérszabás 15 pontja szerinti kórodák és betegápoldák mellék-helyiségei	—	

Mely a hivatolt magas rendelet értelmében ezennel közhirré tétetik.

Arad, 1886. január 19-én.

A városi tanács.

Uj-Szent-Anna község

irodájában

egy jegyzői irnok

alkalmazást nyerhet.

Bővebbet a jegyzőnél. 111—1.3

40 év óta kipróbált

Osztrák cs. kir. szabadalmazott legelső amerikai és angol szabadalommal ellátott

anatherin száj- és fog-viz

Dr. Popp J. G-től cs. kir. udv. fogorvos

Bécs I. Bognergasse 2.

Gyökeres gyógyszer mindennemü fogfájás ellen, mint szintén a szájüreg és a foghús mindennemü betegsége ellen. Megkönnyebbiti a gyermekek fogzását s nélkülözhetetlen az ásványvizek használatánál, jónak bizonyult öblögető-viz az idült torokbajoknál és a roncsoló toroklobnál. A legtöbb orvosi tekintélyek bizonyitványai elismerték ártalmatlan és mindenkinek ajánlható voltát s számos jó hirnévben álló orvos által rendeltetett is 1 nagy palaczk 1.40 kr. 1 közép 1 frt és kicsi 50 kr. Postai megküldés mellett csomagolás 30 kr.

Dr POPP cs. kir. udvari fogorvos

fogpora, az Anatherin szájvizzel való használat mellett a fogakat épen tartja s azokat vakitó fehérekké teszi. Ára 63 kr.

Anatherin fogpászta a fogak tisztitása s épentartására, a kellemetlen bűz és a fogkő elháritására. Ára üvegszelenczékben 1 frt 22 kr.

Popp illatos fogpásztája. Rövid használat után vakitó fehér fogak. A fogak (természetes- és müfogak) ápolására és a fogfájás megszüntetésére, darabja 35 kr.

Fog-ólom igen gyakorlati s a legbiztosabb szer a lyukas fogaknak blombirozására. Ára dobozonként 1 frt

Popp-féle orvosi növényszappan. A sömör, küteg, szeplő, pörsenés, böratka és pattanások, a fej- és szakállkorpa és kosz, általában mindennemü bőrbetegség és tisztátalanság gyors és biztos meggyógyitása. Egy darab ára 30 kr.

A t. cz. közönség kéretik, határozottan POPP cs. kir. udvari fogorvos-féle készitményt kérni s csakis az olyant fogadni el, mely az én védjegyemmel van ellátva. Bécsben, Budapesten és Innsbruckban legutóbb is több utánzó és elárusitó igen érzékeny pénzbirságra lett a törvény által itélve. 28—4—6

Kapható:

Aradon: Schäffer Adolf, Rozsnyay Mátyás, Ring Lajos Kiss István és Földes Kelemen gyógyszerész uraknál, Tones F. és társa, Elias Armin, Tones F. és Ede, Ernyei Gyula, Maresch, Gyula és Marx Adolf urak kereskedésében.

Uj-Arad: Ternajgó Caesar gyógysz. — Gyula: Örley István és Winkler gyógysz. — H.-M.-Vásárhely: Bernatsky C. gyógysz. Fereczk P. gyógysz. és Kiss Gyula gyógysz. — Makó: Horváth Gyula és Laurenszky S. gyógysz. — Siklós: Petrász S. és Dobó István gyógysz. — Hatzfeld: Crettier gyógysz. — Baja: Pollermann gyógysz., Geiger C. gyógysz. és Sárkány L. gyógysz. — Nagy-Kikinda: Neuhold és Brettner E. gyógysz. — Pécska Stiller Ágoston gyógysz. — Nagylak: Lenhardt gyógysz. — Simánd: Csiky gyógysz. — Pankota: Tanil gyógysz. — Orosháza: Medveczky gyogysz. — Sarkad: Trajanovits gyógysz. — Nagy-Sz.-Miklós: Maly J. gyósz — Szeged: Kovács gyógysz. — Szentes: Dosa B. és Váradi L. gyógysz. — Szabadka: Brenner F. gyógysz, Joó K. gyogysz. és Milkó gyógysz. — Félegyháza: Hoffer gyógysz. — Lippa: ánn József gyógysz. — H. Böszörmény: Lányi M. gyógysz. — Nagyvárad: Janki J. és Husella M. gyógysz. — Halas: Novák gyógysz — Temevár: Jauner K. gyógysz. — Déva: Boniák és Gergely gyógysz. — Czegléd: Horváth C. gyógysz. — Detta: Braumüller J. gyógyszerész uraknál.

Aradi ipar- és népbank. **Zálogosztály.**

Árverési hirdetmény.

Folyó évi **február 9-én,** d e. 8 órakor az aradi ipar- és népbank I. emeleti árverési termében a következő számu október és november hónapokban lejárt **arany-ezüst tárgyak, varrógépek, butorok, olajnyomatu képek, ágy- és fehérneműek, vásznak, csizmák, czipők, férfi- és női-öltözékek, utazó-bundák, revolverek, fegyverek, szövetek s egyéb ingósági zálogok,** az alapszabályok 72. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek azonnali lefizetés mellett elárvereztetnek, mely árveréshez a venni szándékozók tisztelettel meghivatnak, 110—1

Kelt Aradon, 1886. január hó 21-én.

Az igazgatóság.

Nyomatja és kiadja a „Széchenyi irodalmi intézet“ Aradon.